

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Analýza možností rozvoje o. s. Dílny tvořivosti

(Zmapování možností realizace integračních aktivit pro lidi
se zdravotním postižením v mikroregionu Opočenska)

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autorka: Jitka Dubnová
Katedra: sociálně pedagogická
Vedoucí práce: PhDr. Marie Vorlová
Studijní program: B7508 Sociální práce
Studijní obor: Pastorační a sociální práce
Přidělovaný akademický titul: Bc.
Rok odevzdání: 2008

„Bez snů a ideálů nelze být člověkem.“
Ernst Fischer

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem Analýza možností rozvoje o. s. Dílny tvořivosti napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.

Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Českém Meziříčí dne 1. 6. 2008

Jitka Dubnová

Anotace

Ve své bakalářské práci se zaměřuji zejména na zmapování možností realizace integračních aktivit v oblasti podpory zaměstnanosti lidí se zdravotním postižením na území mikroregionu Opočenska, který se nachází na území Královéhradeckého kraje. Analyzuji aktuální potřeby lidí se zdravotním postižením vyjádřené prostřednictvím dalších poskytovatelů sociálních i vzdělávacích služeb a tamní situaci na trhu sociálních služeb.

Mapuji situaci v oblasti komunitního a strategického plánování měst Dobruška, Nové Město nad Metují, Opočna a Královéhradeckého kraje. Shrnutí jeho dosavadního průběhu a výstupů týkajících se zejména stavu a plánovanému rozvoji sociálních služeb mi nadále slouží k bližšímu vymezení oblasti působení pobočky občanského sdružení Dílny tvořivosti v mikroregionu a sestavení konceptu navrhovaného projektu, který na tamní situaci přímo reaguje. Touto cestou jsem dospěla, jak pevně věřím, ke kvalifikovanému rozhodnutí, že Dílny tvořivosti mohou nabídnout své dosavadní zkušenosti z oblasti podpory integrace lidí ohrožených sociální exkluzí a přispět k řešení aktuálních témat regionu v této oblasti. K tomu, aby organizace mohla pobočku v mikroregionu založit a poskytovat své služby však potřebu stabilní podporu místní správy i samosprávy. Vhodné podmínky pro působení nestátního neziskového subjektu poskytujícího sociální služby nabízí Nové Město nad Metují, proto navrhuji situovat sídlo organizace do tohoto města. To, zda skutečně dojde k realizaci projektu však závisí především na finanční podpoře Královéhradeckého kraje.

Klíčová slova

sociální služba, cílová skupina, analýza potřeb, podpora zaměstnanosti lidí se zdravotním postižením, komunitní a strategické plánování, mikroregion

Summary

My bachelor's dissertation is mainly focused on mapping the possibilities of implementing activities in the field of employment support for handicapped people in the small region of Opočensko, which is situated in the Královéhradecký region. I analyze current needs of handicapped people expressed through other social and educational service providers and also the state of the local social service market.

I map the state of community and strategic planning of the towns Dobruška, Nové Město nad Metují, Opočno and the Královéhradecký region. The

summary of its present progress and outputs concerning mainly the state and planned development of social services is further used for more specific definition of the activity of Dílny Tvořivosti nonprofit organization branch in the small region and for framing a draft of a proposed project directly addressing the local situation. In this way I have reached, as I firmly believe, a qualified decision that Dílny tvořivosti can offer its present experience in the field of supporting integration of people threatened with social exclusion and contribute to the solution of current issues of the region in this field. But for setting up a branch of the organization in the small region and providing its services it is needed to obtain stable support of the local government as well as of the self-government authorities. Suitable conditions for activities of a non-government nonprofit organization providing social services can be found in Nové Město nad Metují and that is why I propose to place the headquarters of the organization in this town. But the actual realization of the project depends mainly on financial support from the Královehradecký region.

Keywords

social service, target group, needs analysis, supporting employment of handicapped people, community and strategic planning, small region

Poděkování

Děkuji všem svým přísným oponentům.

Obsah

Úvod	12
1. Vymezení základních pojmů	13
1.1. Zákon o sociálních službách	13
1.1.1. Bližší vymezení pojmu sociální služba	15
1.1.2. Působnost v oblasti zajišťování sociálních služeb.....	16
1.2 Plánování rozvoje sociálních služeb	19
1.2.1. Komunitní plánování	20
1.3 Vymezení mikroregionu Opočenska.....	22
1. 4 Základní informace o občanském sdružení Dílny tvořivosti a jeho aktivitách.....	27
2.5 Vymezení cílové skupiny.....	32
2. Analýza potřeb cílové skupiny v regionu	35
3. Analýza trhu sociálních služeb v mikroregionu zaměřených na podporu lidí se zdravotním postižením	39
3.1 přehled poskytovatelů dle typu poskytované služby	39
3.2 Přehled organizací podporující příjemce svých služeb při přípravě a získávání pracovního uplatnění	41
4. Stav a výstupy komunitního plánování	48
4.1 Komunitní plánování Královéhradeckého kraje	48
4.2 Komunitní plánování města Dobruška.....	51
4.2.1 Komunitní plánování v Opočně.....	51
4.3 Komunitní plánování Nového Města nad Metují	53
5. Strategické dokumenty regionu a jejich vazba na oblast potřeb a podpory lidí se zdravotním postižením	55
5.1 Strategické dokumenty Dobrušky.....	55
5.2 Strategické dokumenty Nového Města nad Metují.....	55
5.2 Strategické dokumenty Královéhradeckého kraje	57
6. Koncept projektu občanského sdružení Dílny tvořivosti	62
7. Analýza stávajících forem podpory nestátních neziskových subjektům - poskytovatelům sociálních služeb	68
Městský úřad Opočno	68
7.1 Podmínky účasti v dotačním řízení Královéhradeckého kraje vztažené k připravovanému projektu.....	71
7.2 Aktuální možnosti financování připravovaného projektu.....	73
8. Závěr	77
Seznam literatury	80
Přílohy	82

Úvod

Ve své bakalářské práci budu analyzovat situaci v oblasti sociálních služeb zaměřených zejména na podporu integrace lidí se zdravotním postižením v mikroregionu Opočenska, abych se pak následně mohla kvalifikovaně rozhodnout, zda je účelné a možné do tohoto regionu rozšířit aktivity občanského sdružení Dílny tvořivosti, které až doposud poskytovalo služby výhradně na území hlavního města Prahy.

Mapování je zasazeno do oblasti Královéhradeckého kraje, konkrétně města Opočna a jeho nejbližšího okolí. Právě jednání se zástupci tamního Ústavu sociální péče, nyní Domovem Dědina, bylo prvním impulsem k výše uvedeným úvahám.

Předpokládám, že cestou mapování potřeb cílové skupiny, aktuálně poskytovaných služeb, stavu a zapojení jednotlivých obcí do komunitního či strategického plánování kraje a možností podpory sociálních služeb integračního charakteru získám odpověď na otázky, zda existuje poptávka po službách dosud neposkytovaných, na podporu zaměstnanosti zaměřených, zda tamní poskytovatelé sociálních služeb dokáží uspokojit poptávku po těchto službách a pružně reagovat na specifika a aktuální potřeby lidí se zdravotním postižením v této oblasti, zda by na tuto poptávku dokázala účinně zareagovat organizace Dílny tvořivosti, která má již s poskytováním sociálních služeb několikaleté zkušenosti a z jakých zdrojů by případně bylo možné dané aktivity financovat.

1. Vymezení základních pojmů

1.1. Zákon o sociálních službách

Stávající zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb. nabyl účinnosti 1. ledna roku 2007. Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách.

Tento zákon vychází z následujících zásad:

1) Každá osoba má nárok na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení.

2) Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.

Nepříznivou sociální situaci zákon definuje jako oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se

společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.

Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok, a který omezuje duševní, smyslové nebo fyzické schopnosti a má vliv na péči o vlastní osobu a soběstačnost.

Přirozeným sociálním prostředím je rodina a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity.

Sociální začleňování je proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

Sociální vyloučení je vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace.

Zdravotní postižení je tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby.¹

¹ Zákon o sociálních službách č. 108/2006, § 1-3

1.1.1. Bližší vymezení pojmu sociální služba

Sociální službu zákon definuje jako činnost, kterou zabezpečují poskytovatelé sociálních služeb na základě oprávnění stanoveném ve výše uvedeném zákoně. Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel a zahrnují sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence.

Sociální služby se poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. Pobytovými službami se rozumí služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb. Ambulantními službami jsou služby, za kterými osoba dochází nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování. Terénními službami se rozumí služby, které jsou osobě poskytovány v jejich přirozeném sociálním prostředí.

Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc tohoto charakteru:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy
- d) poskytnutí ubytování, popřípadě přenocování
- e) pomoc při zajištění chodu domácnosti
- f) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
- g) sociální poradenství
- h) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- i) sociálně terapeutické činnosti
- j) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí
- k) telefonická krizová intervence

- l) nácvik dovedností pro zvládnání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění
- m) podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností²

Cílem služeb bývá mimo jiné:

- podporovat rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti uživatele, jeho návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu
- rozvíjet schopnosti uživatelů služeb a umožnit jim, pokud toho mohou být schopni, vést samostatný život
- snížit sociální a zdravotní rizika související se způsobem života uživatelů³

1.1.2. Působnost v oblasti zajišťování sociálních služeb

Zákon o sociálních službách rovněž blíže definuje subjekty podílející se na zajišťování sociálních služeb.

Státní správu v oblasti zajišťování sociálních služeb vykonávají:

- a) Ministerstvo práce a sociálních věcí
- b) krajské úřady
- c) obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- d) úřady práce

Ministerstvo práce a sociálních věcí

- a) řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociálních služeb,
- b) zpracovává střednědobý národní plán rozvoje sociálních služeb za

² Zákon o sociálních službách č. 108/2006, § 32, 33, 35

³ <http://www.mpsv.cz/cs/9>, 5. 1. 2008

účasti krajů, zástupců poskytovatelů sociálních služeb a zástupců osob, kterým jsou poskytovány sociální služby,

c) spolupracuje s Ministerstvem vnitra při optimalizaci dostupnosti místních veřejných služeb.

Krajský úřad

a) zajišťuje ve spolupráci s ostatními poskytovateli sociálních služeb a obecním úřadem obcí s rozšířenou působností, příslušnou podle místa hlášeného pobytu osob, poskytnutí sociálních služeb v případě, kdy poskytovatel sociálních služeb ukončil poskytování sociálních služeb z důvodu zrušení jeho registrace, pozbytí její platnosti, popřípadě z jiného důvodu, a osoby, kterým tento poskytovatel dosud poskytoval sociální služby, se nacházejí v bezprostředním ohrožení jejich práv a zájmů a nejsou schopny samy si zajistit pokračující poskytování sociálních služeb,

b) koordinuje poskytování sociálních služeb osobám, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby; přitom spolupracuje s obecními úřady obcí s rozšířenou působností.

Kraj

a) zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,

b) zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,

c) spolupracuje s obcemi, s dalšími kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou,

d) zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci

- s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby,
- e) sleduje a vyhodnocuje plnění plánů rozvoje sociálních služeb za účasti zástupců poskytovatelů sociálních služeb a zástupců osob, kterým jsou sociální služby poskytovány,
- f) informuje ministerstvo o plnění plánů rozvoje sociálních služeb.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu; místní příslušnost se řídí místem trvalého nebo hlášeného pobytu osoby,
- b) koordinuje poskytování sociálních služeb a poskytuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením z důvodu předchozí ústavní nebo ochranné výchovy nebo výkonu trestu, osobám, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby, a osobám, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností; přitom spolupracuje se zařízeními pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, s Vězeňskou službou České republiky, Probační a mediační službou České republiky, správními úřady a územními samosprávnými celky,
- c) na základě oznámení zdravotnického zařízení podle zvláštního právního předpisu zjišťuje, zda je nezbytné poskytnout osobě umístěné ve zdravotnickém zařízení služby sociální péče a zprostředkovává možnost jejich poskytnutí; v případě, že nelze služby sociální péče osobě poskytnout, sděluje neprodleně tuto skutečnost zdravotnickému zařízení, ve kterém je osoba umístěna.

Obec

- a) zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
- b) zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
- c) spolupracuje s dalšími obcemi, kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou,
- d) může zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány sociální služby.

Poskytovateli sociálních služeb jsou při splnění podmínek stanovených zákonem o sociálních službách územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby a ministerstvo a jím zřízené organizační složky státu.⁴

1.2 Plánování rozvoje sociálních služeb

Všem výše uvedeným subjektům zákon definuje kompetence v oblasti zjišťování potřeb osob ohrožených sociální exkluzí, zajišťování či zprostředkování pomoci a vytváření střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb.

Tento plán je výsledkem procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je popis a analýza existujících zdrojů a

⁴ Zákon o sociálních službách č. 108/2006, § 5,6, 92-96

potřeb, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.⁵

Při plánování sociálních služeb se vychází zejména z porovnání existující nabídky sociálních služeb se zjištěnými potřebami (potenciálních) uživatelů služeb. Výsledek provedeného srovnání slouží jako jeden z klíčových podkladů pro zformulování priorit v oblasti sociálních služeb.

1.2.1. Komunitní plánování

V souvislosti s procesem plánování sociálních služeb se v České republice již zažil pojem a metodika komunitního plánování, která je v naší republice zaváděna Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) podle britských zkušeností již od roku 1999.

Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS) je plánování sociálních služeb na místní a regionální úrovni. Rozumí se tím otevřený a cyklický proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání řešení nejlépe odpovídajících místním podmínkám a potřebám lidí. KPSS zajišťuje efektivní fungování sociálních služeb. To konkrétně znamená, že služby jsou dostupné, jsou na kvalitativně vyšší úrovni, reagují na aktuální potřeby uživatelů, jsou transparentní apod.. Komunitní plánování sociálních služeb umožňuje obcím nebo krajům sdružovat stávající zdroje, zvyšovat efektivitu jejich využití a účelně využívat finančních prostředků tak, aby investované finanční prostředky byly vynakládány jen na takové služby, které jsou potřebné.

Hlavním charakteristickým znakem komunitního plánování je důraz kladený na zapojování všech, kterých se zpracovávaná oblast týká, na partnerství,

⁵ Zákon o sociálních službách č. 108/2006, § 3

dialog a vyjednávání a na dosažení výsledku, který je přijat a podporován většinou účastníků. Komunitního plánování sociálních služeb se účastní zejména obec nebo kraj, jako zadavatelé služby a dále poskytovatelé a uživatelé sociálních služeb a veřejnost.

Současná metodika pro plánování sociálních služeb (komunitního plánování) je výstupem dvouletého projektu „Zajištění místní a typové dostupnosti sociálních služeb“, který realizovaly v letech 2005 – 2007 tyto subjekty:

Komunitní plánování o.p.s.

Centrum pro komunitní práci

Domov sv. Anežky o.p.s.

Katedra antropologie Filozofické fakulty ZČU v Plzni

Cílem tohoto projektu bylo zajištění metodiky jednotného přístupu k plánování sociálních služeb na místní i regionální úrovni a vytvoření jednotného a uceleného systému vzdělávání a metodické podpory pro plánování sociálních služeb.

Tento systém zohledňuje specifické demografické charakteristiky jednotlivých obcí a regionů a potřeby uživatelů, zadavatelů, poskytovatelů sociálních služeb a veřejnosti s hlavním důrazem na minimalizaci rizik vzniku sociálního vyloučení, na podporu sociálního začleňování sociálně vyloučených cílových skupin a zároveň přispívá k udržení a návratu osob na trh práce.⁶

Nedílnou součástí procesu komunitního plánování je tzv. SWOT analýza, která je syntetickým zhodnocením silných a slabých stránek regionu,

⁶ http://www.kpss.cz/index.php?art=publish&art_id=54, 5. 3. 2008

příležitostí a ohrožení rozvoje. SWOT analýza se následně stává důležitým podkladem a součástí strategického, tedy dlouhodobého, plánování.

SWOT analýzu je možné využít jako nástroj pro stanovení a optimalizaci strategie regionu i pro zlepšování stávajícího stavu či procesů.⁷

Pro úspěšnost plánování je potřebná podpora ze strany politické reprezentace, a to jak při zahajování plánování, tak i v jeho průběhu a při uskutečňování reálných činností směřujících např. k rozšíření nabídky služeb, zvyšování jejich efektivity a spolupráci různých subjektů při zajišťování potřebných služeb. Neméně významné je zabezpečit koordinaci celého procesu - může ji provádět vybraná nezisková organizace nebo přímo pracovník dané obce. Pracovní skupiny se skládají ze zástupců všech zainteresovaných stran. Po vytvoření komunitního plánu se přechází od plánovací k realizační fázi, kdy dochází k faktickému naplňování priorit, resp. jednotlivých opatření. Součástí této etapy je také sledování postupu a míry plnění stanovených úkolů. Plán bývá zpracováván obvykle na rozmezí několika let a po uplynutí tohoto období se celý plánovací cyklus opět opakuje.⁸

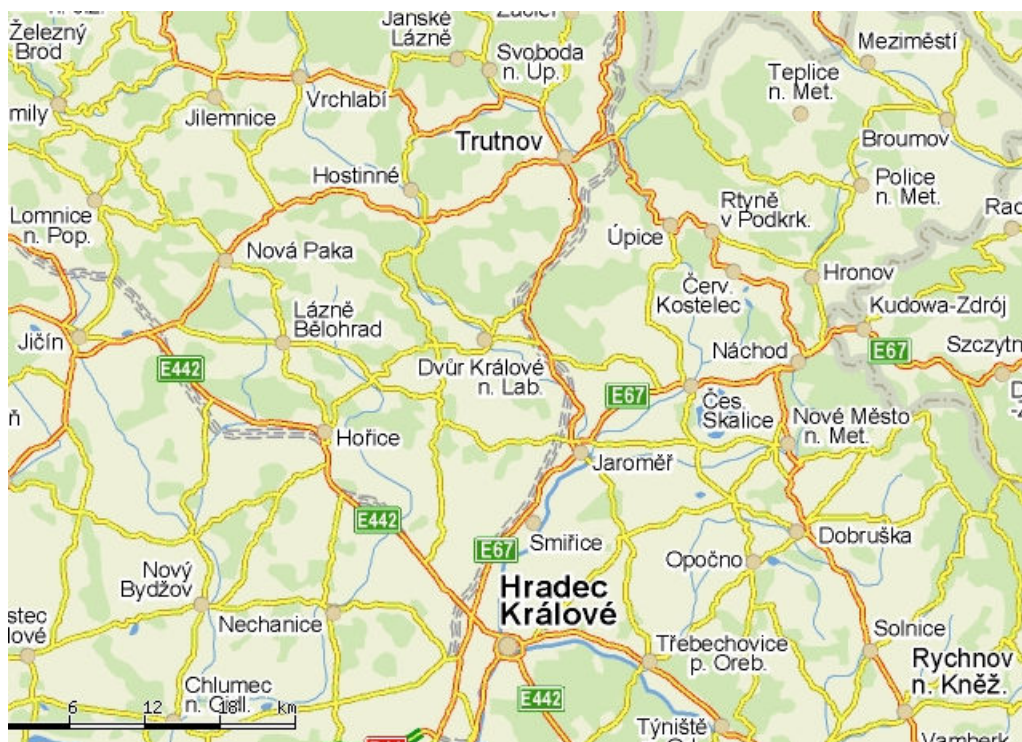
1.3 Vymezení mikroregionu Opočenska

Město Opočno se nachází v Královéhradeckém kraji, který svou rozlohou zaujímá šest procent území České republiky a v roce 2005 v něm žilo více než pět procent obyvatel České republiky. Území Královéhradeckého kraje, z dřívější doby rozdělené do 5 okresů, se administrativně dělí na 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkový počet administrativně samostatných obcí je v kraji

⁷ <http://www.vlastnicesta.cz/akademie/marketing/marketing-metody/swot-analyza>, 26. 5. 2008

⁸ <http://www.mpsv.cz/cs/858>, 5. 3. 2008

448, z nichž 43 má statut města. Metropolití kraje je statutární město Hradec Králové.⁹

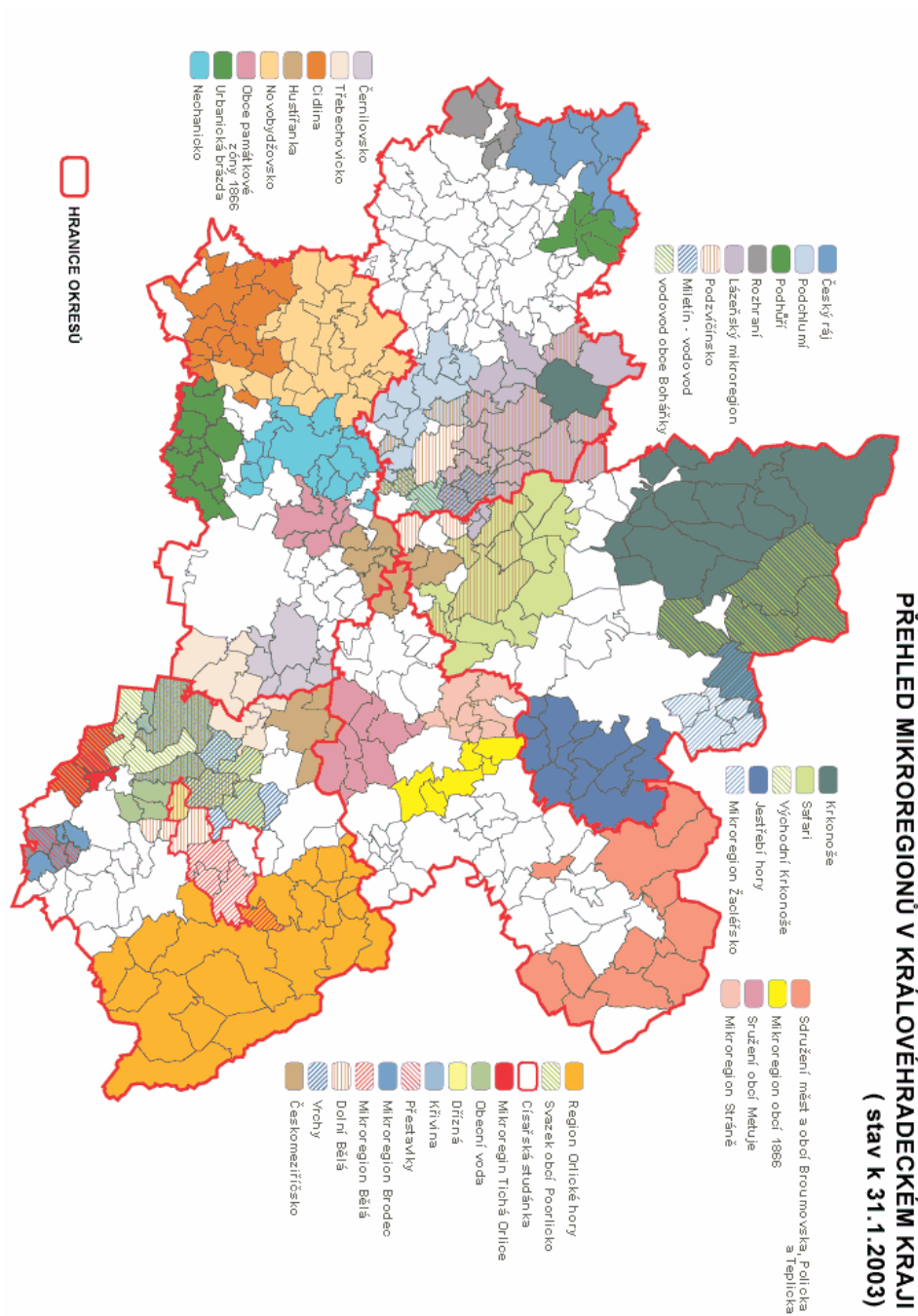
Obr. č. 1 orientační mapa Královéhradeckého kraje¹⁰

„Mikroregionem obecně rozumíme spolupráci obcí buď ve smyslu § 46 zákona o obcích nebo svazek obcí (§ 49 téhož zákona). Do 31. 12. 2001 existovala ještě sdružení obcí, vytvářená podle občanského zákoníku.....Mikroregiony mohou být nejrůznějšího zaměření. V první řadě se jedná o obecně zaměřené mikroregiony, které řeší komplexní rozvoj svého území. Existují i mikroregiony tematicky orientované, zaměřené například na problematiku cestovního ruchu nebo rozvoj technické infrastruktury.“¹¹

⁹ Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2006-2015, leden 2007

¹⁰ převzato z: <http://gis.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=3203>, 30. 5. 2008

¹¹ www.kr-kralovehradecky.cz/file/rozvoj/mikroregion, 12. 3. 2008

Obr. č. 2 přehled mikroregionů v Královéhradeckém kraji¹²

¹² převzato z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz>, 30. 5. 2008

Oblast mikroregionu Opočenska není nijak formálně ustanovena či zakotvena. Ve své srovnávací studii se zaměřím nejen na město Opočno samotné, ale také na obce, které jsou s ním úzce infrastrukturálně propojeny, a které mají užší vztah ke zmíněné problematice (sídli v nich poskytovatelé sociálních i nesociálních služeb určených zejména lidem se zdravotním postižením).

Jedná se o oblast o přibližné rozloze 20 km², do které kromě zmíněného Opočna, které je obcí s pověřeným obecním úřadem, zahrnuji také Dobrušku a Nové Město nad Metují, které by se jako obce s rozšířenou působností měly aktivně podílet na komunitním plánování v regionu.

Správní obvod obce s rozšířenou působností Dobruška zahrnuje kromě města samotného také 26 okolních obcí: Bačetín, Bohdašín, Bystré, České Meziříčí, Deštné v Orlických horách, Dobré, Dobřany, Chlístov, Janov, Kounov, Králova Lhota, Mokré, Očelice, Ohnišov, Olešnice v Orlických horách, Opočno, Podbřezí, Pohoří, Přepychy, Rohenice, Sedloňov, Semechnice, Sněžné, Trnov a Val.

Ve správním obvodu žije 19 542 obyvatel (3,57 % z celkové krajské populace), z toho ve městech Dobruška a Opočno žije více než 50 % obyvatel tohoto obvodu.¹³

Dobruška je městem mnohých historických památek, které jsou cílem mnoha návštěvníků od nás i ze zahraničí. Svou polohou, komplexním zázemím služeb i mnoha památkami je Dobruška ideálním východiskem pro poznávání přírodních krás i historických zajímavostí celé severní části Orlických hor a Podorlicka. Město má staleté tradice textilní výroby, k níž od 19. století přibyla

¹³ http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/Kralovehradecky_PlanSocialnichSluzeb2007-09_Aktual-1.pdf, 9. 3. 2008

výroba strojírenská. Poskytuje veškeré potřebné služby svým občanům i návštěvníkům.¹⁴

Správní obvod obce s rozšířenou působností Nové Město nad Metují zahrnuje kromě města samotného také 12 okolních obcí: Bohuslavice, Černčice, Jestřebí, Libchyně, Mezilesí, Nahořany, Provodov-Šonov, Přibyslav, Sendraž, Slavětín nad Metují, Slavoňov a Vršovka.¹⁵

Správní obvod Nového Města nad Metují má celkem 14 386 obyvatel (2,63 % z celkové krajské populace), z toho ve městě samotném žije 70 % obyvatel tohoto správního obvodu.¹⁶

Město je členem Dobrovolného svazku obcí (DSO) Region Novoměstsko, který vznikl v roce 2004, mezi jeho členy patří 28 obcí mikroregionu Nomoměstsko. Účelem vzniku DSO je podpora vzájemné spolupráce v oblastech hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje s cílem dosažení celkové prosperity zakládajících obcí a jejich obyvatel. DSO aktivuje a koordinuje všechny ekonomické, kulturní a společenské subjekty tak, aby byl využit přirozený potenciál celého regionu, mikroregiony se obecně stále více stávají jedním z hlavních pilířů regionálního rozvoje, jejich vznik v daném území je velmi důležitý pro potenciální realizaci akcí nadobecního významu. Cílem je společné řešení stejných oblastí zájmu (cestovní ruch, životní prostředí, zemědělství, infrastruktura, ekonomický rozvoj, rozvoj lidských zdrojů). V současnosti probíhá spolupráce zejména v cestovním ruchu.

Historické centrum města je vyhlášenou městskou památkovou rezervací. Město je díky svému historickému původu, nedaleké přírodně chráněné lokalitě

¹⁴ <http://www.mestodobruska.cz>, 9. 3. 2008

¹⁵ <http://www.mestsky-urad.novemestonm.cz>, 9. 3. 2008

¹⁶ Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji pro období 2007 – 2009, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, 2007

Peklo a dalším atraktivním lokalitám v širším okolí vyhledávaným turistickým cílem a rekreačním místem. Nové Město nad Metují je městem s průmyslovou tradicí a rozvinutým zemědělským zázemím. Svou výhodnou polohou v blízkosti okresního města Náchod a jedním z nejvýznamnějších hraničních přechodů se sousedním Polskem nabízí atraktivní potenciál pro rozvoj podnikání v oblasti služeb, obchodu, drobné výroby, cestovního ruchu a dalších. Služby občanské vybavenosti (školy, zdravotní a sociální služby a další) jsou ve městě rozvinuté v uspokojivé míře a úrovni.¹⁷

1. 4 Základní informace o občanském sdružení Dílny tvořivosti a jeho aktivitách

Občanské sdružení Dílny tvořivosti již od roku 2003 pomáhají lidem se zdravotním postižením pracovat a žít kvalitní život. Od roku 2004 tato organizace poskytuje sociální služby převážně lidem s mentálním, tělesným i kombinovaným postižením a od roku 2005 také lidem po poranění či poškození mozku.

Dílny tvořivosti nabízí široké spektrum sociálních služeb, zahrnující soustavou skupinovou i individuální podporu.

Aktivity organizace přispívají k uplatňování principu rovných příležitostí lidí s různým znevýhodněním.

Dílny tvořivosti sídlí v samostatném pavilonu, který byl vybudován díky Nadaci Jedličkova ústavu Praha a který je ve vlastnictví organizace Jedličkův ústav a Základní škola a Střední škola.

¹⁷ http://www.novemestonm.cz/dokumenty-mesta/strategicky-plan-,_se_zamesta/strategicky-plan-mesta-nove-mesto-nad-metuji-do-roku-2020.html, 30. 4. 2008

V návaznosti na Zákon o sociálních službách č. 108/2006, který zavedl novou povinnost pro poskytovatele sociálních služeb, organizace zaregistrovala v roce 2007 tři druhy sociálních služeb a získala oprávnění k jejich poskytování. Jedná se o tyto služby:

- sociálně terapeutická dílna
- sociálně aktivizační služby, které zahrnují podpůrnou skupinu pro osoby po poranění mozku a terénní službu;
- sociální rehabilitace, která nabízí pracovní poradenství.¹⁸

Sociálně terapeutická dílna

Zákon o sociálních službách tuto službu definuje následovně:

„ (1) Sociálně terapeutické dílny jsou ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umístitelní na otevřeném ani chráněném trhu práce. Jejich účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- b) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- c) nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- d) podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností.“¹⁹

¹⁸ Výroční zpráva 2007 o.s. Dílny tvořivosti

¹⁹ Zákon o sociálních službách č. 108/2006, § 67, odstavec 1 a 2

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Zákon o sociálních službách tuto službu definuje následovně:

„(1) Sociálně aktivizační služby jsou ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) sociálně terapeutické činnosti,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.“²⁰

Sociálně aktivizační služby mají v Dílnách tvořivosti následující podobu: Služba terénní pracovnice nabízí dlouhodobou individuální podporu v přirozeném prostředí klienta. Na základě konkrétního zadání pomáhá klientovi řešit aktuální problémy, nastalou nepříznivou situaci či jiné záležitosti, k jejichž vyřízení potřebuje podporu dalšího člověka. Může sem patřit např. zjišťování a zajišťování dalších možností vzdělávání, bydlení, doprovod na jednání s úřady a dalšími organizacemi, ale také řešení osobních překážek v úspěšném uplatnění v mezilidských vztazích. Důležité je rovněž provázení klienta v systému sociálních i jiných služeb tak, aby byly poskytovány efektivně a účelně.

Podpůrná skupina je určena výhradně lidem po poranění či poškození mozku, kterým následky tohoto poranění způsobují těžkosti při uplatnění na otevřeném trhu práce, při nalézání nové životní náplně a především při dalším fungování v oblasti mezilidských vztahů. Společné setkávání lidí s podobnou životní zkušeností podporuje jednotlivé členy v adaptaci a orientaci v nové životní

²⁰ Zákon o sociálních službách č. 108/2006, § 66, odstavec 1 a 2

situaci, nabízí vzájemné sdílení zážitků, vzájemnou podporu při řešení náročných situací apod.. Službu zajišťuje odborně školená terapeutka.²¹

Sociální rehabilitace

Zákon o sociálních službách tuto službu definuje následovně:

„(1) Sociální rehabilitace je soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb.

(2) Služba podle odstavce 1 poskytovaná formou terénních nebo ambulantních služeb

obsahuje tyto základní činnosti:

- a) nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

(3) Služba podle odstavce 1 poskytovaná formou pobytových služeb v centrech sociálně rehabilitačních služeb obsahuje vedle základních činností, obsažených v odstavci 2 tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí ubytování,

²¹ Informační materiály o.s. Dílny tvořivosti, 2007

- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.²²

Organizace poskytuje sociální rehabilitaci v podobě pracovního poradenství, jejíž hlavním cílem je podpora a pomoc při orientaci v možnostech pracovního uplatnění. Klient si v jejím průběhu má možnost ujasnit, zda chce začít hledat práci a pracovat. Pracovní konzultantka poskytuje potřebné informace, vyhledává spolu s klientem vhodné zdroje pomoci, zprostředkovává příležitosti k získání nové pracovní zkušenosti na otevřeném trhu práce, podporuje uživatele při jednání se zástupci zaměstnavatelů, příp. při osvojování nových pracovních dovedností přímo na pracovišti.

Ve srovnání se službou podporovaného zaměstnávání služba pracovního poradenství o. s. Dílny tvořivosti nabízí podporu při získání pracovní zkušenosti obecně. Tzn. nejen na otevřeném trhu práce, ale také na chráněném pracovišti a nejen formou pracovního uplatnění, ale také formou praxe či dobrovolné spolupráce.

Dílny tvořivosti poskytují podporu také rodinným příslušníkům lidí se zdravotním postižením, odborné i laické veřejnosti zejména prostřednictvím individuálních konzultací, odborných seminářů a workshopů. Širokou veřejnost organizace informuje nejen o problematice lidí se zdravotním postižením v průběhu rozličných integračních a osvětových aktivit.

²² Zákon o sociálních službách č. 108/2006, § 70, odstavec 1,2 a 3

Organizace již od počátku své existence klade důraz na:

- jedinečnost poskytovaných služeb
- flexibilitu vázanou na aktuální potřeby klientů
- multidisciplinární spolupráci v rámci týmu i s dalšími externími odborníky
- průběžné vzdělávání a zvyšování kvalifikace zaměstnanců
- úzkou spolupráci s dalšími poskytovateli nejen sociálních služeb²³

2.5 Vymezení cílové skupiny

Podpora poskytovaná občanským sdružením Dílny tvořivosti je zaměřena zejména na osoby znevýhodněné na trhu práce z důvodu zdravotního postižení. Jedná se o osoby ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností a osoby s nízkou kvalifikací (nejčastěji absolventy speciálních škol zakončených osvědčením o absolutoriu nebo osoby bez dokončeného základního vzdělání).

Obvykle jsou to lidé, kteří po dokončení školní docházky nenašli pracovní uplatnění nebo se jim zaměstnání nepodařilo udržet a lidé po poranění či poškození mozku, kteří k jeho hledání zatím nenašli odvahu a kteří se chtějí po dlouhodobém pobytu ve zdravotnických a rehabilitačních zařízeních navrátit k aktivnímu a smysluplnému způsobu života.

Organizace potřeby této cílové skupiny mapuje průběžně. Informace získává přímo od uživatelů služeb, jejich rodinných příslušníků, pracovníků agentur podporovaného zaměstnávání, pedagogů speciálních škol i z lékařských a rehabilitačních zařízení.

²³ Informační materiál o.s. Dílny tvořivosti, 2007

Ke zjištění aktuálních potřeb lidí se zdravotním postižením uspořádaly v roce 2007 Dílny tvořivosti pracovní setkání poskytovatelů sociálních služeb a zástupců speciálních škol. Potřeby cílové skupiny byly definovány následovně:

- společenský status
- pocit vlastní užitečnosti a důležitosti
- aktivní trávení dne mimo domov
- osamostatnění se
- získání vlastních finančních zdrojů

Setkání poukázalo i na důvody nezdaru osob se zdravotním postižením na trhu práce:

- specifická návyků a chování
- neschopnost respektovat pracovní řád
- nízké sebehodnocení
- nízká či neadekvátní kvalifikace
- nedostatečné komunikační dovednosti
- omezená nabídka navazujících vzdělávacích programů
- nízká orientace v možnostech nabídky pracovního trhu i ve vlastních schopnostech a dovednostech²⁴

Osoby se zdravotním postižením tvoří stabilně velkou skupinu dlouhodobě nezaměstnaných. Pro srovnání uvádím statistické údaje vypovídající o míře nezaměstnanosti lidí se zdravotním postižením na území hlavního města Prahy a v Královéhradeckém kraji.

²⁴ Výstupní materiály z pracovního setkání poskytovatelů sociálních služeb, zástupců speciálních škol a úřadů práce na téma „Aktuální potřeby mladých lidí se zdravotním postižením a současná podoba služeb zaměřených na podporu jejich zaměstnanosti“, Dílny tvořivosti, 2007

Zatímco Praha má ze všech krajů nejnižší podíl uchazečů se zdravotním postižením, k 30. 6. 2007 bylo evidováno 2 242 nezaměstnaných osob se zdravotním postižením. Podíl těchto osob na celkovém počtu uchazečů tvořil 12 %. V Královéhradeckém kraji bylo ke stejnému datu evidováno 2 946 nezaměstnaných osob se zdravotním postižením a podíl těchto osob tvořil 20 % z celkovém počtu uchazečů o zaměstnání.²⁵

Tabulky znázorňující vývoj nezaměstnanosti v letech 2006 – 2007 a složení uchazečů o zaměstnání uvádím v příloze č. 1.

Sledované údaje vypovídají pouze o počtech lidí se zdravotním postižením, kteří svůj zájem o pracovní uplatnění projeví zaevidováním se na místě příslušném úřadu práce.

Čísla, která by vypovídala o počtu lidí, kteří by se rádi zapojili do pracovního procesu a nejsou registrováni na úřadu práce, nejsou sledována.

Tito lidé obvykle nejsou dostatečně informováni o možnosti ucházet se o zaměstnání i v případě, že pobírají invalidní důchod, či k tomuto rozhodnutí a úkonu potřebují určitou míru podpory, které se jim nedostává.

S ohledem na dosavadní aktivity a přenositelné zkušenosti občanského sdružení Dílny tvořivosti v oblasti podpory směřované k mladým lidem, studentům a absolventům speciálních škol, a dospělým, zejm. lidem po poranění, poškození mozku, se také v této práci zaměřím na stejnou cílovou skupinu a to ať již v oblasti poskytovatelů tamních sociálních i nesociálních služeb, tak v oblasti mapování potřeb této cílové skupiny a výsledků komunitního plánování v regionu.

²⁵ http://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/nezam_vpm, 20. 3. 2008

2. Analýza potřeb cílové skupiny v regionu

Občanské poradenské středisko, o. p. s. sídlící v Hradci Králové zrealizovalo v průběhu poloviny roku 2006 na území Královéhradeckého kraje dotazníkové šetření, jehož výstupem byla analýza sociálních potřeb obyvatelstva v Královéhradeckém kraji a úrovně znalostí obyvatel o sociálních službách.²⁶ Výsledky této analýzy měly sloužit k lepší orientaci v potřebách občanů jednotlivých lokalit Královéhradeckého kraje.

Cílem průzkumu bylo zjistit nejen jaké situace aktuálně potřebují občané řešit, tzn. jaké služby jsou považovány za potřebné, ale také jakým způsobem se

o možnostech řešení jejich, obvykle nepříznivých, životních situací nejčastěji dovídají.

Pro tyto účely byl zvolen kvantitativní výzkum. Sestavený dotazník byl specifikován pro šest cílových skupin. Možnosti odpovědí byly uzpůsobeny jednotlivým problémovým okruhům konkrétní cílové skupiny.

Průzkum se zaměřil na tyto cílové skupiny:

1. Senioři ve věku nad 65 let
2. Zdravotně a tělesně postižení občané do 65 let
3. Rodiny s dětmi mladšími 6ti let
4. Občané nad 18 let s rizikovým stylem života (bezdomovci, uživatelé drog, osoby po návratu z výkonu trestu)
5. Příslušníci národnostních a etnických menšin
6. Mládež ve věku 15 – 26 let

²⁶ Průzkum sociálních potřeb obyvatelstva v Královéhradeckém kraji a úrovně znalostí obyvatel o sociálních službách, Občanské poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové, 2006

Dotazník obsahoval sérii uzavřených otázek s možností volby z jedné či více odpovědí. V jedné otázce umožňoval otevřenou odpověď (Co by se mělo ve vaší obci zlepšit?).

Za sběr dat odpovídali jednotlivé lokality. Dotazovanými se stali občané splňující kritéria (věková, statusová) pro zařazení do zvolených cílových skupin. Nešlo tedy o průzkum mezi uživateli sociálních služeb, ale o průzkum přímo mezi cílovými skupinami.

Z vymezeného mikroregionu se do dotazníkového šetření zapojila pouze Dobruška, která se prostřednictvím svých zástupců tázala 79 respondentů (z celkových 1261) z kategorie zdravotně a tělesně postižených do 65 let.

Otázky určené cílové skupině zdravotně a tělesně postižených občanů do 65 let byly definovány následovně:

1. Cítíte ve svém životě potřebu řešit některou z následujících situací?

Respondenti mohli vybírat například z těchto možností: zajištění kompenzačních pomůcek, zajištění dopravy, vyřizování záležitostí na úřadech, pomoc s chodem v domácnosti, pomoc s hledáním zaměstnání, se vzděláváním a přípravou na zaměstnání

2. Na koho byste se obrátil/a s žádostí o pomoc při řešení výše uvedených potřeb?
3. Co myslíte, že by Vám při řešení výše uvedených potřeb nejvíce pomohlo?
4. Brání Vám nějaká překážka v tom, abyste využil/a pomoc při řešení výše uvedených potřeb?
5. Jste ochotný/á za službou dojíždět do nejbližšího či krajského města? Jste ochotný/á za poskytnuté služby platit či doplácet?
6. Kde byste hledal/a informace, jak řešit výše uvedené potřeby?

7. Odkud a jak často čerpáte informace o tom, co se děje ve vaší obci a okolí?²⁷

Ze závěru šetření vyplývá, že nejčastější potřebou lidí se zdravotním postižením je zajištění kompenzačních pomůcek. Velmi malou potřebu vidí oslovení respondenti v pomoci při hledání zaměstnání a při vzdělávání a přípravě na zaměstnání. Pomoc by nejčastěji zdravotně postižení opět hledali v rodině a u lékaře. Ani pomoc osobního asistenta není výrazně preferována. Množství bariér v přístupu k pomoci je u těchto lidí zmiňováno více než u jiných cílových skupin. Jde zejména o překážky v podobě stavebních bariér, ale také finanční překážky, nedůvěru k cizím lidem a nedostatek informací. Necelá třetina dotázaných je ochotna za službami dojíždět mimo své bydliště, nejméně ochotné je v tomto směru městské obyvatelstvo. Polovina dotázaných je ochotna za služby platit alespoň část jejich ceny ze svých prostředků.²⁸

S ohledem na obsah a zejména formulaci dotazů, výše uvedenou metodologii (která se zaměřila pouze na průzkum přímo mezi cílovými skupinami a nikoliv mezi uživateli sociálních služeb) a období, v kterém byl celý průzkum zrealizován, lze předpokládat, že v jeho výstupech nebyly zachyceny a zohledněny potřeby všech „podskupin“ této kategorie (např. lidí s mentálním postižením).

Jelikož za sběr dat odpovídali jednotlivé lokality, správní celky, je dost pravděpodobné, že se v rámci dotazníkového šetření zaměřili zejména na

²⁷ Průzkum sociálních potřeb obyvatelstva v Královéhradeckém kraji a úrovně znalostí obyvatel o sociálních službách, Občanské poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové, 2006, str. 52 - 59

²⁸ Průzkum sociálních potřeb obyvatelstva v Královéhradeckém kraji a úrovně znalostí obyvatel o sociálních službách, Občanské poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové, 2006, str. 203 - 204

potřeby takových cílových skupin, v jejichž uspokojení byly samy zainteresovány či je preferovaly.

Průzkum byl realizován v 15 lokalitách Královéhradeckého kraje:

Rychnov nad Kněžnou, Náchod, Trutnov, Kostelec nad Orlicí, Broumov, Dvůr Králové nad Labem, Nová Paka, Jaroměř, Hořice, Dobruška, Vrchlabí, Nový Bydžov, Smiřice, Chlumeck nad Cidlinou a Třebechovice. Dotazníkové šetření bylo uskutečněno v rámci projektu „Standardizace procesu komunitního plánování na území Královéhradeckého kraje“ a zúčastnilo se jej 7319 občanů s následujícím aktuálním statutem: ne/zaměstnaný, osoba samostatně výdělečně činná, starobní důchodce, invalidní důchodce, v domácnosti, na rodičovské dovolené a student.

Více viz tabulka v příloze č. 2.

U respondentů se statutem invalidní důchodce není patrné, jakého charakteru je jejich zdravotní postižení, respektive míra závislosti a tedy i případná míra zachovaného pracovního potenciálu.

3. Analýza trhu sociálních služeb v mikroregionu zaměřených na podporu lidí se zdravotním postižením

3.1 přehled poskytovatelů dle typu poskytované služby²⁹

V říjnu roku 2007 vytvořil odbor sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu Královéhradeckého kraje 1. aktualizaci Plánu rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji pro období 2008 - 2009 (První verze plánu byla sestavena na období 2007 – 2009.).³⁰ Aktualizace tohoto plánu obsahuje také základní informace o síti poskytovaných služeb v regionu. Tyto informace vzešly ze spolupráce s obcemi, zejména s obcemi s rozšířenou působností.

Do tohoto Plánu jsou zahrnuty sociální služby (a jejich poskytovatelé), které:

- odpovídají potřebám obyvatel zjištěným v plánovacích procesech jednotlivých obcí (u obcí, které nemají zpracován místní plán, jej nahradilo písemné vyjádření obce o prokázané potřebnosti sociální služby)
- jsou finančně podporovány příslušnou obcí nebo zřizovatelem této služby a tím je vyjádřen skutečný zájem obce, zřizovatele o zajištění sociální služby

Tabulky znázorňující souhrnně typ sociální služby, poskytovatele, jeho sídlo a kapacitu služby jsou v příloze č. 3.

²⁹ Adresář poskytovatelů sociálních služeb v mikroregionu Opočenska dle typu poskytované služby viz příloha č. 3

³⁰ http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/Kralovehradecky_PlanSocialnichSluzeb2007-09_Aktual-1.pdf, 9. 5. 2008

Sociální služby na území Dobruška:³¹

osobní asistence – občanské sdružení Orion

pečovatelská služba – město Dobruška, Opočno, Zuzana Luňáková -
Agentura domácí péče

denní stacionáře – Domov Dědina Opočno

domovy pro osoby se zdravotním postižením – Domov Dědina Opočno

domovy pro seniory – město Opočno

terénní programy – o. s. Laxus

sociální služby ve zdravotnickém zařízení – Léčebna dlouhodobě
nemocných Opočno

Navazující a doplňkové služby:

Byty s pečovatelskou službou, Přepychy.

Dům s pečovatelskou službou, Deštné v Orlických horách.

Půjčovna kompenzačních pomůcek a rehabilitační pobyty, Sdružení
zdravotně postižených v Dobrušce a v Opočně.

Sociální služby na území Novoměstska:³²

osobní asistence – Společné cesty, o. s.

pečovatelská služba – Městské středisko sociálních služeb Oáza

odlehčovací služby – Městské středisko sociálních služeb Oáza

centra denních služeb - Městské středisko sociálních služeb Oáza

denní stacionáře – Nona, o. s.

domovy pro seniory - Městské středisko sociálních služeb Oáza

³¹ viz příloha č. 4, tabulka č. 4

³² viz příloha č. 4, tabulka č. 5

nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – Nové Město nad Metují – Klub Mandl
terénní programy – o. s. Laxus

Navazující a doplňkové služby:

Poradna pro děti a mládež Novoměstského centra zdravého životního stylu.

Poradna pro občanskoprávní záležitosti Pomoc všem potřebným.

Mateřské centrum Na Zámečku.

Dům dětí a mládeže Stonožka.

3.2 Přehled organizací podporující příjemce svých služeb při přípravě a získávání pracovního uplatnění

V tomto přehledu se zaměřím na výčet organizací, které

- mají ve svém poslání definováno, že poskytují služby zaměřené na podporu zapojení lidí se zdravotním postižením do aktivního života, zejména prostřednictvím pracovního uplatnění

- mají ve svém veřejném závazku zahrnutý cíle, které se váží na podporu aktivního zapojení svých uživatelů do života místní komunity

Se zástupci těchto organizací jsem se setkala osobně nebo s nimi komunikovala prostřednictvím elektronické pošty. Požádala jsem je o zprostředkování informací o situaci a potřebách jejich klientů, zejména o tom, jak se jim daří najít pracovní uplatnění a jaké formy podpory postrádají.

Domov Dědina Opočno

Domov Dědina Opočno se transformoval z tamního Ústavu sociální péče, který již od roku 1951 poskytoval v prostorách opočenského kapucínského kláštera služby ženám s mentálním a kombinovaným postižením (původně ženám hluchoněmým a slabomyslným).

V roce 1986 se kapacita zařízení díky výstavbě dvou nových budov rozšířila z původních třiceti na současných přibližně sto míst. V roce 1999 bylo otevřeno středisko v obci Klášter nad Dědinou, kam se přestěhovalo osm klientek.

Na základě zvyšujících se požadavků na poskytování kvalitních sociálních služeb a současných integračních trendů, využilo toto zařízení zdrojů ze zahraničí – primárně EU a vybuodovalo nová střediska celkem ve 3 lokalitách: v Opočně a lokalitách úzce navazujících na město Opočno - Českém Meziříčí a Přepychy.

Poslání Domova Dědina je formou celoročních pobytových služeb poskytovat pomoc a podporu dospělým ženám s mentálním a kombinovaným postižením, které nemohou žít samostatně nebo s podporou terénních služeb ve svém přirozeném bydlišti tak, aby směřovaly v maximální možné míře ke své psychické a fyzické soběstačnosti a samostatnosti a aby se co nejvíce začlenily do společnosti.

Domov Dědina kromě služeb pobytových nabízí také celoročně služby ambulantní. Ty jsou poskytovány ve stacionáři v centrální budově Opočno. Jeho cílem je poskytovat pomoc a podporu dospělým ženám s mentálním a

kombinovaným postižením v době, kdy o ně pečující osoby mají jiné povinnosti nebo nejsou schopny zabezpečit péči po celý den.

Ve veřejném závazku si organizace pro rok 2008 stanovila mj. tyto cíle (vybírám cíle, které se primárně váží na podporu v aktivním zapojení do života místní komunity a které mohou k těmto cílům přispět, např. k pracovnímu uplatnění):

1. optimalizovat práci v dílnách ve středisku Opočno
2. zprostředkovat pracovní zkušenosti celkem 4 uživatelkám služeb mimo zařízení v lokalitě České Meziříčí a Přepychy
3. zvýšit počet uživatelék, které využívají samostatné vycházky
4. všichni pracovníci budou pracovat dle osobních cílů uživatelék, která mají zpracovány v individuálních plánech³³

Do současné doby se zejména z finančních a tedy i personálních důvodů věnovali zejména rozvoji kvality poskytovaných služeb v rámci zařízení. Integračních aktivit probíhajících mimo ústav se zrealizovalo pouze několik, včetně pokusů o pracovní uplatnění uživatelék v přirozeném prostředí. Širší či širokou veřejnost se doposud nepodařilo vtáhnout do spolupráce a pozitivního přístupu k zapojení tamních klientek do běžného života komunity.

V místě působení Domova Dědina chybí návazné služby v oblasti podpory při získávání pracovních zkušeností, či pracovního uplatnění (které by spolupracovali na realizaci cíle č. 2 definovaném ve veřejném závazku organizace).³⁴

³³

http://www.domov-dedina.cz/soubory/verejny_zavazek_domova_dedina_-_zkracena_verze.doc, 9. 3. 2008

³⁴ informace poskytnuté zástupcem Domova Dědina p. Milošem Čihákem, který je zodpovědný za poskytování sociální péče v organizaci, 1. 10. 2007

NONA – společnost zdravotně postižených, o.s.

Organizace byla založena v roce 1992. Občanské sdružení NONA je zřizovatelem stacionáře NONA a Základní školy speciální NONA.

Posláním Stacionáře NONA je poskytovat službu lidem se smyslovým, tělesným, kombinovaným a mentálním postižením v oblasti lehké a středně těžké mentální retardace v denním zařízení a to dětem ve věku od 4 do 8 let, mládeži a dospělým od 15 do 50. Nenásilnou formou naučit uživatele samostatnému životu ve společnosti zdravých s co možná nejmenší asistentskou pomocí, dle individuálních možností, schopností a přání každého uživatele.

Cílem zařízení je podpořit uživatele služeb zejména v oblasti osvojení sebeobsluhy, orientace ve využívání veřejných služeb, udržování, procvičování a rozvíjení dosud získaných vědomostí, dovedností a návyků, získání nových pracovních dovedností a návyků, zvýšení samostatnosti uživatelů v rámci jejich individuálních možností a schopností. Podpořit je v zapojení společnosti v co možná největší míře.

Od roku 2006 jsou v provozu tato oddělení (ve výčtu uvádím zejména ta oddělení, která jsou určena mladistvím a lidem v produktivním věku a připravují své uživatele na budoucí uplatnění)

1. oddělení pro mladistvé s mentálním postižením a dospělé s kombinovanými vadami ve věku od 17 do 50 let . Podpora v tomto oddělení je zaměřena na práci s hlínou, dřevem apod..

2. oddělení pro mladistvé s mentálním postižením a dospělé s kombinovanými vadami ve věku od 17 do 50 let se zaměřením na přípravu jídel a práci v kuchyni, práci na zahradě.

3. oddělení pro mladistvé s mentálním postižením a dospělé s kombinovanými vadami ve věku od 17 do 50 let se zaměřením na výtvarné činnosti, ruční práce, udržování a zvyšování získaných vědomostí a znalostí.

NONA se věnuje také organizací společenských integračních aktivit (např. pořádání výstav, besídek pro rodiče a přátele v klubu důchodů a penzionu OAZA). Součástí Stacionáře NONA je i odpolední centrum, které využívají nejen uživatelé zařízení, ale je také nabízena rodičům, kteří pečují o své dítě doma a dětem zdravým.³⁵

K tomu, aby se klientům klientkám podařilo najít pracovní uplatnění by potřebovali podporu další organizace, která by pomohla s asistencí a vyhledáváním vhodných pracovních pozic (např. agenturu podporovaného zaměstnávání).

Pracovní uplatnění zatím našel pouze 1 uživatel, který byl zaměstnán na částečný úvazek jako uklízeč.³⁶ Více v přepisu komunikace s ředitelkou organizace v příloze č. 5.

Střední škola, Nové Město nad Metují

Škola patří do sítě škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci přidružených škol UNESCO. Ve dvouletých a tříletých oborech najdou uplatnění mimo jiné žáci základních škol se zdravotním postižením a vývojovými poruchami učení nebo chování. Škola i internát mají dlouholetou zkušenost s vedením žáků, kteří mohou trpět různými dysfunkcemi, nebo mohou pocházet z problematických rodinných a sociálních poměrů.

³⁵ http://www.nonanmm.com/stacionar/Vyrocn_i_zprava_2006.doc, 20. 11. 2008

³⁶ informace poskytnuté ředitelkou organizace Mgr. Janou Potočkovou, 26. 11. 2007

Každý z učebních oborů klade důraz na praxi. Absolventi odborného učiliště obdrží výuční list, který pro ně může být i podkladem pro vydání živnostenského listu pro soukromé podnikání v oboru. Žáci praktické školy získají vysvědčení o závěrečné zkoušce.

Škola také pro své žáky pořádá ve škole i ve volném čase kurzy, exkurse, výlety a turnaje.

Aktuálně nabízí studium v následujících učebních oborech:

Kuchařské práce

Cukrářské práce

Zámečnické práce a údržba

Šití oděvů

Práce ve zdravotnických a sociálních zařízeních

Květinářské a aranžerské práce

Praktická škola – dvouletá

Praktická škola je zřízena pro žáky vycházející z nižších ročníků základní nebo zvláštní školy, případně ze školy pomocné a umožňuje jim získat základní vědomosti, dovednosti a návyky pro výkon jednoduchých činností.

Studium je otevřeno také absolventům speciálních škol a klientům ústavu sociální péče a stacionářů. Nejvyšší věková hranice je 26 let.

Chlapce i dívky tato škola připravuje na praktické činnosti s možností pokračování a získání výučního listu v některém z učebních oborů školy.

V průběhu studia se v rámci všeobecně vzdělávacích předmětů učí samostatnému jednání na úřadech, cestování, hospodaření s penězi, orientaci v cizím městě atd.. Získané znalosti si ověřují v rámci exkurzí, tematických pobytů (např. sportovní pobyt na horách) a přátelských setkání na akcích školy.

Výuka praktických předmětů probíhá na pracovištích školy a zahrnuje například nácvik přípravy jednoduchých pokrmů, zvládnání základních či pomocných prací v kuchyni, ruční práce, údržbářské práce, pěstování rostlin. Volitelně také zdravotní tělesnou výchovu, která umožňuje studentům rehabilitační plavání a cvičení ve vodě.

Během studia mají studenti možnost naučit se a prohlubovat dovednosti na počítači.³⁷

Uplatnění nachází přibližně 30 – 40 % absolventů této střední školy, školu ročně opustí přibližně 5 – 6 žáků praktické školy. Vedení školy by uvítalo pomoc dalšího subjektu zejména při zajišťování praxe (odborného výcviku) pro žáky 3. ročníku mimo školu.³⁸

Souhrnný přepis komunikace s ředitelkou školy v příloze č. 6.

³⁷ http://www.stredniskola-novemesto.cz/o_skole.html, 20. 11. 2008

³⁸ informace poskytnuté ředitelkou školy PhDr. Olgou Taláškovou, 10. 12. 2007

4. Stav a výstupy komunitního plánování

V této kapitole se budu věnovat průběhu a stavu komunitního plánování ve sledovaných obcích s rozšířenou působností (Dobruška a Nové Město nad Metují), v Královéhradeckém kraji jako celku a výsledkům, které pro Krajský úřad Královéhradeckého kraje zpracovalo Občanské poradenské středisko o.p.s. v Hradci Králové. Všechny získané informace popisují stav k dubnu 2008.³⁹

4.1 Komunitní plánování Královéhradeckého kraje

Komunitním plánování na území Královéhradeckého kraje se zabývá již od roku 2002 Občanské poradenské středisko, o. p. s. sídlící v Hradci Králové, které realizuje program Komunitní plánování sociálních služeb. V první fázi si tento program kladl za cíl zmapovat současný stav sociálních služeb v regionu, zapojit do komunitního plánování poskytovatele sociálních služeb a navodit vzájemný dialog mezi zadavateli a poskytovateli sociálních služeb. Ve druhé fázi se podařilo v několika obcích s rozšířenou působností vytvořit místní komunitní plány a realizovat vzdělávací cyklus pro jejich zpracovatele. Třetí fáze programu přispěla k vytvoření návrhu krajské sítě sociálních služeb.

Na tyto fáze navazuje projekt Standardizace procesu komunitního plánování na území Královéhradeckého kraje, který si klade za cíl sjednotit plánovací postupy a vytvořit na území kraje funkční systém výměny informací o sociálních službách a potřebách jejich uživatelů. Součástí projektu je mj. aktualizace komunitních plánů sociálních služeb, vydání 5 okresních adresářů

³⁹ <http://www.ops.cz/index.php?akce=kompla&kod=6&ids=15&table=kompla>, 30. 4. 2008

poskytovatelů sociálních služeb. Do tohoto projektu se zapojilo 11 z celkových 15 obcí s rozšířenou působností a Královéhradecký kraj.⁴⁰

Realizace projektu je rozdělena do 4 etap, které byly rozděleny do období říjen 2005 – únor 2006. V průběhu těchto fází bylo dosaženo zejména těchto výstupů:

- uzavřena Smlouvy o partnerství v projektu byly s těmito pověřenými obcemi třetího stupně: Broumov, Hořice, Jaroměř, Jičín, Kostelec nad Orlicí, Náchod, Nové město nad Metují, Nová Paka, Nový Bydžov, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov. Řídící skupiny komunitního plánování fungují v těchto pověřených obcích třetího stupně: Broumov, Dvůr Králové nad Labem, Jaroměř, Jičín, Kostelec nad Orlicí, Náchod, Nové Město nad Metují, Nová Paka, Nový Bydžov, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Smlouvu o partnerství podepsal také Královéhradecký kraj jako specifický partner projektu. Ve všech těchto pověřených obcích vznikly rovněž pracovní skupiny pro různé skupiny obyvatelstva (rodina, děti a mládež, obtížně zaměstnatelní...). Do projektu se následně zapojily také některé obce druhého stupně (např. Chlumec nad Cidlinou, Třebechovice a Smiřice).
- vytvořena databáze a Adresář poskytovatelů sociálních služeb, která byla následně v návaznosti na nový zákon o sociálních službách aktualizována.
- jednotliví partneři projektu vypracovali Studii o možnostech poskytování sociálních služeb pro obtížně zaměstnatelné skupiny obyvatelstva. Studie obsahuje statistické údaje o obtížně zaměstnatelných skupinách obyvatelstva, jsou v ní popsány výstupy

⁴⁰ Vodítka pro komunitní plánování sociálních služeb, Občanské poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové, 2007

pracovní skupiny pro obtížně zaměstnatelné skupiny obyvatelstva (např. využití nástrojů aktivní politiky pro výše zmiňovanou skupinu obyvatelstva, popis nově realizovaných projektů zaměřených na problematiku této skupiny obyvatelstva, popis činnosti místních sociálních služeb pracujících právě s těmito občany apod.). Záměrem této studie je využít výše zmiňované informace pro zlepšení nabídky služeb pro obtížně zaměstnatelné skupiny obyvatelstva.

Královéhradecký kraj ustavil v březnu 2006 Krajskou řídicí skupinu plánování sociálních služeb (z původní krajské koordinační skupiny) složenou ze zástupců kraje a všech obcí třetího stupně. Každou obec zastupuje vždy jeden představitel samosprávy a jeden odborník z oblasti sociálních služeb (např. vedoucí sociálního odboru, vedoucí řídicí skupiny komunitního plánování apod.). Krajská řídicí skupina shromažďuje výsledky práce v obcích, kde zadavatelé, poskytovatelé a uživatelé sociálních služeb spolupracují na plánování sociálních služeb a využívá je pro vytvoření Krajského strategického plánu sociálních služeb. Jedním z prvních podkladů, které sloužily k vytváření komunitního plánu Královéhradeckého kraje byl již v kapitole 3 zmiňovaný Průzkum sociálních potřeb obyvatelstva a úrovně znalostí obyvatel o sociálních službách.

V roce 2007 byla schválena první verze Krajského strategického plánu sociálních služeb.

4.2 Komunitní plánování města Dobruška

Z dostupných informací vyplývá, že město Dobruška doposud neschválilo proces komunitního plánování (stav k 24. 4. 2008). Město se alespoň organizačně v červnu roku 2006 zapojilo do zajištění realizace průzkumu uživatelských potřeb v oblasti sociálních služeb, na základě objednávky Občanského poradenského střediska o.p.s. v Hradci Králové (stav k 9. 4. 2008, informace uložené na webových stránkách města 23. 1. 2007).

Sociální odbor města Dobruška se zapojil do projektu Mapování bariér, jako podpora sociální integrace. Posláním tohoto projektu je vytvoření místních partnerství za účelem podpory sociální integrace osob se zdravotním postižením. Prostředkem by měly být prvotní impulsy k systematickému řešení odstraňování architektonických a orientačních bariér a provázání této problematiky s procesy komunitního plánování na místní a regionální úrovni.⁴¹

V dostupných zdrojích je uvedeno, že město nemá zpracovaný komunitní plán sociálních služeb, ale pracuje na něm.⁴²

5.2.1 Komunitní plánování v Opočně

Tvorbu Komunitního plánu sociálních služeb v Opočně a spádovém území schválilo tamní zastupitelstvo dne 24. 7. 2006.

Město Opočno začalo komunitně plánovat zejména z toho důvodu, že se komunitnímu plánování nevěnovala obec s rozšířenou působností město

⁴¹ <http://www.mestodobruska.cz/urad.php?odbor=6&typ=6>, 30. 4. 2008

⁴² <http://www.ops.cz/index.php?akce=kompla&kod=6&ids=15&table=kompla>, 30. 4. 2008

Dobruška, do jehož spádové oblasti Opočno patří. Opočno se ve svém mapování potřeb zaměřilo na cílovou skupinu seniorů, neboť potřebovali zajistit dotace pro Domov důchodců Jitřenka (Domov pro seniory) a pečovatelskou službu, jejichž zřizovatelem je město Opočno. Krom výše zmíněných opočenských zařízení dotazování proběhlo také v Domě s pečovatelskou službou v Českém Meziříčí. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že v regionu Opočenska chybí pouze denní centrum a kluby pro seniory.

O komunitním plánování byla veřejnost informována prostřednictvím místních novin a webových stránek města. Informace byly doprovázeny výzvou k zapojení do dotazníkového šetření. Byla uskutečněna analýza území a analýza existujících poskytovatelů služeb. Výstupy tohoto šetření byly postoupeny krajskému úřadu v Hradci Králové.⁴³

V současné době se město komunitnímu plánování aktivně nevěnuje.⁴⁴ Tato skutečnost potvrzuje fakt, že se samosprávu nepodařilo získat pro proces komunitního plánování, která pravděpodobně stále vnímá sociální služby jako zátěž městského rozpočtu a inklinuje spíše k útlumu sociálních služeb než k jejich rozvoji.⁴⁵

Dotazník pro zmapování vědomostí o sociálních službách a potřeb na území Opočenska v příloze č. 7.

⁴³ <http://www.opocno.cz/index.php?idmenu=184>, 6. 5. 2008

⁴⁴ informace poskytnuté koordinátorkou komunitního plánování a tajemnicí Městského úřadu Opočno Ing. Markétou Fingrálovou, 8. 11. 2007

⁴⁵ Hrnčířová, Jitka: Analýza sociálních služeb v Opočně, Bakalářská práce, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2007

5.3 Komunitní plánování Nového Města nad Metují

V Novém Městě nad Metují byl již v dubnu roku 2003 vypracován projekt tvorby komunitního plánu. Následně byla vytvořena řídicí skupina a pracovní skupiny komunitního plánování, následovalo zmapování poskytovatelů sociálních služeb.

Ve 4. čtvrtletí roku 2003 proběhlo dotazování uživatelů sociálních služeb a na začátku roku 2004 dotazníkové šetření veřejnosti.

První verze Komunitního plánu sociálních služeb na období 2005 - 2008 byla schválena Zastupitelstvem Města Nové Město nad Metují v listopadu roku 2004.⁴⁶ Výstupy z komunitního plánu jsou rovněž zaneseny do strategického plánu města.

Z textu komunitního plánování vybírám, s ohledem na uplynulou dobu od jeho sestavení, zejm. dlouhodobé cíle vztahující se k cílové skupině lidí se zdravotním postižením a k roku 2007/2008:

1. vybudování chráněné dílny pro lidi s mentálním postižením za podpory podnikatelských subjektů a Stacionáře NONA (odpovědnost: NONA, Rada města, zdroje financování: Evropská unie, sponzoři, dotace úřadu práce, nadace)
2. vybudování chráněného bydlení pro lidi se zdravotním postižením, tj. vč. mentálního – 2 bytů (odpovědnost: NONA, Rada města, zdroje financování: Evropská unie, sponzoři, obec)
3. zabezpečení plošiny na transport klientů (odpovědnost: NONA, zdroje financování: sponzoři)
4. bezbariérovost ve městě (odpovědnost: Rada města, zdroje financování: obec)

⁴⁶ Komunitní plán sociálních služeb, Nové Město nad Metují, 2004

K projednání zůstaly tyto cíle:

1. chráněná dílna – ke společné diskusi za účasti občanského sdružení NONA a Střední odborné školy a Středního odborného učiliště a Praktické školy Nové Město nad Metují
2. podporované zaměstnávání – k diskusi o možnosti zabezpečení této služby

Nové Město nad Metují rovněž pracuje na vytvoření Studie o možnostech poskytování sociálních služeb pro obtížně zaměstnatelné skupiny obyvatelstva.

5. Strategické dokumenty regionu a jejich vazba na oblast potřeb a podpory lidí se zdravotním postižením

Výstupy z komunitního plánování jsou nebo by měly být nedílnou součástí strategického plánování obce a regionu. Jak bylo uvedeno v kapitole 2.1.2, Zákon o sociálních službách definuje subjekty, které se podílejí na zajišťování sociálních služeb.

Kraji je uložena povinnost zpracovávat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a osob, kterým jsou služby poskytovány. Obcím je ponechán prostor pro vlastní volbu, zda se do tohoto procesu zapojí.

V této kapitole se zaměřím na zmapování aktuálního stavu strategického plánování v regionu a „prostoru“ či lépe pozornosti, která je v něm věnována sociálním službám.

5.1 Strategické dokumenty Dobrušky

Strategické dokumenty tohoto města nejsou zveřejněny. Z dostupných zdrojů není patrné, zda se město strategickému plánování věnuje a tedy ani to, jakou pozornost v něm věnuje plánování sociálních služeb (stav k 30. 3. 2008)

5.2 Strategické dokumenty Nového Města nad Metují

Nové Město nad Metují zpracovalo v říjnu roku 2007, ve spolupráci s Centrem evropského projektování z Hradce Králové, Strategický plán města

Nové Město nad Metují do roku 2020⁴⁷, jehož součástí je analytická část obsahující tyto dokumenty:

- Profil města
- Průzkum neziskového sektoru
- Průzkum podnikatelského prostředí
- SWOT analýza

Přílohami Strategického plánu jsou Projektové záměry města Nové Město nad Metují a Stručný popis a obsah prioritních projektů města.

Neziskové sféře a sociálním službám je věnována pozornost zejména v prioritní oblasti „Život ve městě“, která je vymezena těmito osami:

- občanská vybavenost a služby
- sociální, zdravotní a vzdělávací služby
- společnost a sociální integrace
- volnočasové aktivity

Prioritní osou, která jde napříč všemi oblastmi i osami je marketing a propagace města.

Osa „Sociální, zdravotní a vzdělávací služby“ je zaměřena na rozšiřování a zvyšování dostupnosti zejména rezidenčních, terénních a ambulantních sociálních a zdravotních služeb.

Osa „Společnost a sociální integrace“ je zaměřena na integraci ohrožených skupin do společnosti a vytváření podmínek pro jejich spokojený život. Jde zejména o skupinu lidí se zdravotním postižením, seniory, matky s dětmi),

⁴⁷ http://www.novemestonm.cz/dokumenty-mesta/strategicky-plan-,_se_zamesta/strategicky-plan-mesta-nove-mesto-nad-metuji-do-roku-2020.html, 30. 4. 2008

přičemž důraz je kladen na rozvoj komunitní společnosti a spolkového života ve městě k uspokojení potřeb různých skupin obyvatel.

Prioritní oblast „Život ve městě“ se věnuje také otázkám bezbariérovosti jednotlivých budov a zařízení a pomoci k překonání hmotných i nehmotných bariér. Nedílnou součástí této oblasti je také intenzivní a efektivní spolupráce města s občany, neziskovými organizacemi, podnikateli a dalšími institucemi.

Město ve svém strategickém dokumentu oceňuje stěžejní roli nestátních neziskových organizací (NNO), které svou činností přispívají k rozšíření nabídky pro cílové skupiny s vyhraněnými zájmy a potřebami. Fungování nestátního neziskového sektoru chce město podporovat těmito formami:

- materiálně technickým vybavením NNO
- podporou činnosti NNO po stránce personální a informační
- zajištěním prostor pro jejich činnost
- zajištěním informovanosti a propagace činnosti místních NNO

5.2 Strategické dokumenty Královéhradeckého kraje

V návaznosti na předcházející aktivity a zkušenosti z oblasti komunitního plánování vytvořil Krajský úřad v únoru roku 2007 Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji pro období 2007 – 2009. Již v říjnu stejného roku vytvořil 1. aktualizaci tohoto plánu pro období 2008 – 2009.⁴⁸

⁴⁸ http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/Kralovehradecky_PlanSocialnichSluzeb2007-09_Aktual-1.pdf, 9. 5. 2008

Do plánu rozvoje sociálních služeb byly zahrnuty takové sociální služby, které odpovídají potřebám obyvatel zmapovaným v předcházejících plánovacích procesech, jsou zahrnuty do místních plánů jednotlivých obcí a jsou finančně podporovány příslušnou obcí, která tak vyjadřuje svůj zájem o zajištění sociální služby.

Na základě zpracované SWOT analýzy byly stanoveny tyto obecné rozvojové priority:

1. zlepšit dostupnost sociálních služeb
prostřednictvím:
 - pokračování ve spolupráci kraje a obcí rozšířenou působností v oblasti plánování služeb a motivace těchto obcí k větší spolupráci s obcemi nižšího stupně,
 - posilování vzájemné komunikace a spolupráce uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů
 - propojení plánování služeb se standardy kvality

2. pokračovat v rozvoji kvality služeb
prostřednictvím:
 - poskytování metodického vedení a konzultací
 - podporování zavádění kvality dotacemi (pokrývat zvýšené náklady, které kvalita přináší)
 - motivace k zavádění kvality vyšší finanční podporou kvalitních služeb

3. zlepšit informovanost o službách
prostřednictvím:
 - motivování obcí k informování veřejnosti o nabídce služeb a možnostech jejího využití

- pokračování ve vzájemném informování kraje a obcí s rozšířenou působností v oblasti služeb
 - informování o možnostech pomoci, o nárocích a povinnostech uživatelů služeb
4. zlepšit využití všech dostupných finančních zdrojů prostřednictvím:
- informování o možnostech čerpání z fondů EU
 - poskytování konzultací a metodické podpory při vypracování žádostí o dotace, o této nabídce více informovat
 - motivování obcí k vyšší finanční podpoře místních služeb, vést poskytovatele k maximálnímu využívání všech dostupných zdrojů
5. podporovat vzdělávání pracovníků v sociálních službách prostřednictvím:
- spolupráce s obcemi a poskytovateli na zjišťování vzdělávacích potřeb v sociálních službách
 - podpory rozvoje vzdělávací nabídky pro oblast sociálních služeb

Ve strategickém plánu jsou stanoveny rozvojové priority pro rok 2008. Na zařazení jednotlivých služeb do kategorií: rozvoj služby, zachování rozsahu služby a příp. útlum služby se podíleli zástupci jednotlivých obcí Královéhradeckého kraje. Ti se shodli na rozvoji služeb:

osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní stacionáře, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče, služby následné péče (pro duševně

nemocné), azylové domy, krizová pomoc, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

A zachování rozsahu těchto služeb:

průvodcovské a předčitatelské služby, týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, telefonická krizová intervence, raná péče, domy na půl cesty, nízkoprahová denní centra, tlumočnické služby, kontaktní centra, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy, sociální rehabilitace, sociální poradenství a intervenční centrum.

Kategorie útlum služby (ať již ve formě snížení kapacity, zániku služby nebo změny jejího charakteru) není uvedena.

Pro správní obvod Dobruška byly definovány pro rok 2008 – 2009 tyto změny v oblasti rozvoje služeb:

- vznik nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v Dobrušce a navýšení kapacity denního pobytu v domově pro osoby se zdravotním postižením Domov Dědina z 2 na 5 míst

Pro správní obvod Nového Města nad Metují byly stanoveny tyto rozvojové cíle (dle místního plánu):

- komunitní plán sociálních služeb pro území Nového Města nad Metují
- terénní pečovatelská služba (rozšíření působnosti a kvality služby)
- rozšíření domova pro seniory s ohledem na transformaci sociálních služeb
- udržení a podpora informovanosti veřejnosti o sociálních a souvisejících službách

- podpora volnočasových aktivit dětí, mládeže a dospělých
- prevence kriminality
- podpora osobní asistence pro seniory a osoby se zdravotním postižením
- přebudování vytipovaných prostor v objektech města pro bydlení občanů s nízkými příjmy a občanů s omezenou způsobilostí k právním úkonům

Pro roky 2008 – 2009 byly v tomto správním obvodu vymezeny tyto připravované změny:

- rozšíření terénních služeb v Městském středisku sociálních služeb Oáza o tísňovou péči a navýšení kapacity domova pro seniory z 23 na 26 lůžek

6. Koncept projektu občanského sdružení Dílny tvořivosti

Navrhovaný projekt vychází zejména z analýzy poskytovaných služeb v regionu, z potřeb cílové skupiny zprostředkovaných zejména tamními poskytovateli sociálních i nesociálních služeb a informací vyplývajících ze strategických dokumentů regionu.

Hlavním cílem projektu je vytvořit samostatnou organizační jednotku občanského sdružení Dílny tvořivosti, která bude schopna naplánovat a zrealizovat projekt v mikroregionu Opočenska se zaměřením na podporu a integraci lidí se zdravotním postižením, primárně prostřednictvím jejich pracovního uplatnění.

Cíl projektu vychází z veřejně deklarovaných závazků organizace (blíže uvedených ve stanovách):

- pomáhat lidem se zdravotním postižením pracovat a žít kvalitní život.
- přispívat svými aktivitami k uplatňování principu rovných příležitostí lidí ohrožených sociálním vyloučením či znevýhodněním, primárně z důvodu svého zdravotního postižení, zprostředkovat příležitosti ke společným zážitkům, vzájemné podpoře a pomoci

K dílčím cílům projektu patří:

- podpora lidí se zdravotním postižením formou pracovního poradenství
- podpora znevýhodněných osob při začleňování na trh práce prostřednictvím tréninkového pracoviště

Jedním z doprovodných opatření bude též podpora informovanosti široké veřejnosti v oblasti problematiky lidí se ZP.

Navrhovaný projekt má zvýšit šance osob se zdravotním postižením na získání zaměstnání a podpořit je, aby si je dokázaly najít a udržet. Projekt povede ke zlepšení pozice těchto osob na trhu práce.

Služba pracovního poradenství je v Dílnách tvořivosti rozvíjena od roku 2006. Doposud byla určena především osobám po porážení či poškození mozku. Cílem služby pracovního poradenství je zprostředkovat klientům (tj. osobám se zdravotním postižením) pracovní zkušenosti prostřednictvím vhodné praxe, dobrovolné činnosti či pracovního uplatnění na otevřeném trhu práce.

Pracovní poradenství klientům pomůže:

- ujasnit si zájmy a možnosti v oblasti uplatnění na pracovním trhu (jakou pracovní činnost chce/může klient vykonávat)
- získat nové pracovní zkušenosti
- rozvíjet užitečné dovednosti (např. jednání s možným zaměstnavatelem)

Služba pracovního poradenství bude zahrnovat:

- průběžné konzultace
- zprostředkování praxe, dobrovolné činnosti či práce
- podporu přímo na pracovišti, a to ať již půjde o tréninkové pracoviště, placené zaměstnání na otevřeném trhu práce nebo pracoviště, na kterém bude klient vykonávat praxi či pracovat jako dobrovolník

S ohledem na skutečnost, že v mikroregionu doposud nepůsobí subjekt poskytující službu podporovaného zaměstnávání ani podobného zaměření a cílová skupina ani místní zaměstnavatelé nemají se zaměstnáváním těchto lidí žádné zkušenosti, bychom dobu poskytované služby, oproti dosavadním

podmínkám v pražské pobočce, příp. rozšířili na max. 2 roky (v návaznosti na individuální plán a průběh spolupráce s konkrétním uživatelem).

Služba bude mj. v součinnosti s tréninkovým pracovištěm poskytovat podporu při rozvíjení pracovních návyků a dovedností. Služba se také zaměřuje na podporu v době po ukončení pracovního poměru zaměstnanců tréninkového pracoviště.

Pracovní poradce bude využívat stávající metodiku pracovního poradenství o. s. Dílny tvořivosti, která bude v průběhu projektu aktualizována s ohledem na specifika mikroregionu a tamní cílové skupiny.

Služba přechodného zaměstnávání je určena osobám se zdravotním postižením, kteří si chtějí osvojit a upevnit dovednosti potřebné pro získání a udržení si pracovního uplatnění, chtějí získat reálný odhad vlastního pracovního potenciálu. Těmto osobám přechodné zaměstnání poskytne zkušenost s nároky a podmínkami panujícími na otevřeném trhu práce (např. nároky na kvalitu práce, pracovní výkon, na komunikaci s nadřízenými a kolegy). Tuto službu organizace Dílny tvořivosti doposud neposkytovala.

Tréninkové pracoviště nabídne cílové skupině trénink pracovních dovedností formou placeného zaměstnání. Rozsah pracovního úvazku a pracovní náplň jednotlivých zaměstnanců pracoviště bude vycházet z podnikatelského záměru a možností a schopností jednotlivých zaměstnanců.

Podnikatelský záměr tréninkového pracoviště by měl splňovat následující kritéria:

- a) být prospěšný pro obyvatele místní komunity
- b) mít integrační charakter

- c) vycházet ze specifík místního regionu (definovaných mj. ve strategických plánech regionu)
- d) přispívat svými příjmy na financování poskytované služby, podpořit samofinancování organizace

Při přípravě podnikatelského plánu bude organizace vycházet z nabytých zkušeností z odborných konzultací a spolupráce s organizací NESsT, které byly zaměřeny na podporu samofinancování neziskových organizací.

Projekt s ohledem na stávající kapacity organizace a harmonogram grantového řízení v Královéhradeckém kraji může být zahájen nejdříve v lednu roku 2009, přípravná fáze projektu již v průběhu roku 2008.

V projektu musí být zároveň věnována významná pozornost spolupráci s dalšími subjekty působícími nejen v oblasti sociálních služeb, ale také v oblasti zdravotnické péče a vzdělávání. Pouze tato spolupráce umožní zrealizovat projekty a program, který bude přímo vycházet z potřeb cílové skupiny, zamezí dublování poskytované podpory a nehospodárnému využívání finančních prostředků a potenciálu organizace.

Spolupráci na realizaci projektu lze také nabídnout regionálním vysokým a středním školám připravujícími studenty na práci v sociálních službách formou možnosti realizace praxí, výměny odborných zkušeností.

Zapojení se do příprav a realizace zejména kulturních a společenských integračních aktivit v mikroregionu nabídne prostor pro dobrovolnou spolupráci s dalšími cílovými skupinami a to např. se zájemci z řad seniorů,

mladými rodiči s dětmi a zájemcům či uchazečům o zaměstnání registrovaných na úřadě práce.

Vazba na strategické dokumenty kraje

Navrhovaný projekt o. s. Dílny tvořivosti „Od základů“ svým obsahem řeší problematiku oblasti definované ve strategických dokumentech Královéhradeckého kraje⁴⁹ v prioritní oblasti Lidské zdroje, která je zaměřena na kvalitu života obyvatelstva ve všech základních oblastech: sociální a zdravotní služby, možnosti vzdělávání obyvatelstva, využití volného času, sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva. Významným aspektem rozvoje regionu je komunitní, spolkový a kulturní život.

V těchto oblastech je také třeba eliminovat slabé stránky kraje a to zejména přetrvávající exkluzi určitých sociálních skupin a další nedostatky v oblasti sociálních a zdravotních služeb (např. nedostatečnou spolupráci a koordinaci mezi sociálními a zdravotními službami, nerovnoměrné pokrytí určitých typů sociálních služeb). Projekt nabídne pracovní uplatnění absolventům vyšších odborných a vysokých škol a tak přispěje k zamezení možného odchodu kvalifikovaných pracovních sil z regionu.

Nezbytnou podmínkou pro udržení společenské stability je sociální soudržnost obyvatel respektující odlišné životní podmínky a možnosti jedinců a skupin obyvatelstva. Prioritou regionu v této oblasti je zvýšení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti skupin ohrožených na trhu práce a na minimalizaci sociálně patologických a dalších nežádoucích jevů. Zdravotnické a sociální služby je nutné optimalizovat, podporovat jejich vzájemnou participaci a

⁴⁹ <http://www.cep-rra.cz/strategie>, 9. 5. 2008

rozvíjet služby sociální prevence včetně posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením.

Ve strategii rozvoje kraje je dále deklarováno, že je třeba podporovat zejména síť sociálních služeb v malých obcích a nevládní neziskové organizace poskytující sociální služby s ohledem na zajištění rovného přístupu k poskytovatelům služeb. Velký důraz je také kladen na zvyšování kvality poskytovaných služeb, zvyšováním odbornosti pracovníků v sociálních a zdravotních službách. Dále je třeba dbát na integraci osob postižených sociální exkluzí do společnosti. K čemuž mají přispět například programy zvyšující osobní motivaci a šanci na získání nového zaměstnání.

K hlavním cílům projektu patří podpora zaměstnanosti lidí se ZP, které mají obvykle ztížený přístup na trh práce a patří mezi skupiny nejvíce ohrožené sociální exkluzí a nezaměstnaností.

7. Analýza stávajících forem podpory nestátních neziskových subjektů - poskytovatelům sociálních služeb

Existence poskytovatelů sociálních služeb, neziskových organizací nevyjímaje, se neobejde bez podpory státu a místní samosprávy. Výše a formy podpory mohou být různé a každá z nich může významně ovlivnit fungování organizace. Nastavení podmínek poskytování této podpory často demonstruje postoje a tedy i pozornost, kterou tamní správa věnuje sociálním otázkám.

Městský úřad Dobruška

Město podporuje služby přímo v jeho regionu, konkrétně ty subjekty, které se starají o občany s trvalým bydlištěm převážně v Dobrušce. Z veřejně dostupných informací není zřejmá metodika či mechanismus poskytování dotací pro oblast sociálních služeb. Na webových stránkách jsou dostupné dva formuláře vztahující se k žádosti o poskytnutí dotace na činnost, projekt či významnou akci. Bližší vymezení poskytované podpory není uvedeno.⁵⁰

Dle plánovaného rozpočtu na rok 2008 chce město podpořit sociální služby částkou ve výši 2 230 000,- , z toho 1 930 000,- připadá na podporu pečovatelské služby a Klubu důchodců a částka 300 000,- na ostatní sociální péči.⁵¹

Městský úřad Opočno

Opočno doposud nemá zkušenosti s grantovým řízením. Doposud žádnou nestátní neziskovou organizaci poskytující sociální služby podobného

⁵⁰ <http://www.mestodobruska.cz/formulare.php?gr=25>, 9. 5. 2008

⁵¹ <http://www.mestodobruska.cz/vyveska.php?gr=16>, 9. 5. 2008

charakteru nepodporovalo, žádná se v Opočně ani v jeho nejbližším okolí nevyskytovala. Město ze svého rozpočtu stabilně podporuje organizace typu Hasičský záchranný sbor, HC Opočno... .

Městský úřad Nové Město nad Metují

Nové Město nad Metují má stabilně nastavená pravidla pro poskytování grantů. Podporují také subjekty, které nemají sídlo na jeho území, ale poskytují služby tamním občanům.

Nové Město se v loňském roce ucházelo o dotaci v rámci individuálního projektu Vzdělávání zadavatelů a poskytovatelů v problematice komunitního plánování sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Na tyto účely obdrželo podporu ve výši 96 000,- Kč.

Žádosti na běžný rozpočtový rok jsou přijímány ve dvou termínech, a to do 15. 3., resp. do 15. 9. finančním odborem, nebo podatelnou Městského úřadu. Rada města může vyhlásit ještě mimořádný termín pro podávání žádostí. Žádosti vyhodnocuje grantová komise (případně rada města).⁵²

Plánovaný rozpočet na rok 2008 není na webových stránkách dostupný. V roce 2007 byly uděleny dotace na účely sociálních věcí a politiku zaměstnanosti (zejm. v podobě dotace na mzdy poskytovatelů služeb) v celkové výši 8 215 000,- Kč, z toho částka připadající na komunitní plánování činila 120 000,- Kč.⁵³

⁵² <http://mestsky-urad.novemestonm.cz/prispevky-a-granty-mesta/schvalena-pravidla-pro-poskytovani-grantu.html>, 9. 5. 2008

⁵³ http://www.novemestonm.cz/modules/dokumenty/soubory/vyznamne_dokumenty/rozpocety/pdf/277.pdf, 9. 5. 2008

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

V roce 2007 dotoval Královéhradecký kraj sociální služby ze svého rozpočtu částkou 28 mil. Kč. V roce 2008 plánuje podpořit sociální služby stejnou částkou. Zároveň také předpokládá, že podpora ze strany jednotlivých obcí dosáhne v souhrnu stejné výše.

K návrhu dotace se vyjadřují příslušné obce s rozšířenou působností prostřednictvím krajské řídicí skupiny pro plánování sociálních služeb.

V následujících dotačních řízeních bude kraj využívat metody tzv. benchmarkingu, který umožňuje porovnávat efektivitu prostředků vynakládaných na jednotlivé sociálních služby, slouží poskytovatelům pro srovnávání s podobnými službami (sdílení dobrých praxí, zlepšování kvality) a umožňuje plánovat finanční zdroje. Metodu lze také využít pro kontrolu využívání dotací a v rámci inspekcí kvality poskytovaných služeb.

Královéhradecký kraj v období 2008 – 2013 využije možnosti financování sociálních služeb a jejich rozvoje z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF) v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ). Prostřednictvím individuálních projektů bude kraj administrovat podporu na tyto činnosti: poskytování služeb sociální prevence, které přispívají k integraci osob ohrožených sociálním vyloučením na trh práce; a rozvoj dostupnosti a kvality sociálních služeb.

Pro financování služeb sociální prevence kraj zpracuje souhrnnou projektovou žádost pro všechny sociální služby, které chce ve svém území zajistit. Následovat bude vyhlášení veřejného výběrového řízení, které úspěšným poskytovatelům zajistí financování sociální služby po dobu čtyř let.

Tento mechanismus podpory se po prvních čtyřech letech ještě jednou zopakuje, tzn. že prostřednictvím tohoto individuálního projektu je možné financovat sociální služby do roku 2015.

Do individuálního projektu mohou být zahrnuty tyto služby: azylové domy, domy na půl cesty, nízkoprahová denní centra, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy, sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny, podpora samostatného bydlení, sociální poradenství, služby následné péče a kontaktní centra.

Individuální projekty k rozvoji sociálních služeb jsou zaměřeny zejména na zavádění standardů kvality sociálních služeb a vzdělávání poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb.

Na činnosti, které nelze financovat z výše uvedených individuálních projektů je možné podat grantovou žádost prostřednictvím tzv. globálního grantu.

7.1 Podmínky účasti v dotačním řízení Královéhradeckého kraje vztahované k připravovanému projektu

Aby organizace se stávající působností mohla požádat Královéhradecký kraj o podporu v hlavním programu, který navazuje na dotační řízení MPSV, je nutné, aby poskytovaná služba, na kterou se prostředky žádají byla již registrována. Dostačující by případně mohlo být též potvrzení, že je o registraci požádáno. Dotace by pak byla přidělena až ve chvíli, kdy bude jisté, že registrace byla přidělena.

Královéhradecký kraj předpokládá také vyhlášení tzv. Doplňkového programu, kde mohou žádat organizace o finanční prostředky na služby, které na registraci nedosáhnou, zejména ty, na které v zákonu o sociálních službách nebylo pamatováno.

Další podmínkou, kterou musí organizace splnit, aby mohla na dotaci dosáhnout je, že se musí o organizaci a jí poskytovaných službách v kraji již vědět, tj. její služby musí být zaneseny do komunitního plánu, nebo alespoň musí být formálně potvrzená spolupráce města, obce s tímto poskytovatelem. Obec by tyto informace měla rovněž postoupit kraji.⁵⁴

Podmínky pro zaregistrování sociální služby v rámci nové pobočky v Královéhradeckém kraji jsou stanoveny takto:

- pokud organizace nebude zřizovat novou organizaci se samostatným IČ, je třeba zažádat o změnu (rozšíření) registrace, nikoliv o novou registraci, na příslušný krajský úřad sídla organizace. Místo, kde budou služby poskytovány se uvádí do žádosti a pro provádění inspekcí sociálních služeb bude mít k dispozici potřebné informace z registru krajský úřad, který je místně příslušný k místu poskytování sociální služby.

- v době žádosti o registraci je nutné mít alespoň jednoho pracovníka na novém pracovišti.

- pro registraci je nutné doložit nájemní smlouvu nové pobočky.⁵⁵

⁵⁴ informace poskytnuté zástupkyní odboru sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu Královéhradeckého kraje Ing. Kateřinou Ulíkovou, 30.8. 2007

⁵⁵ informace poskytli zástupce odboru sociální péče a zdravotnictví Magistrátu hlavního města Prahy, 27. 6.2007 Mgr. Marcela Toušková a vedoucí oddělení koncepce sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí Mgr. Petr Hanuš, 6.7. 2007

7.2 Aktuální možnosti financování připravovaného projektu

V listopadu 2007 byl v rámci konference „Nové perspektivy ESF v ČR“ představen Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost /2007 – 2013/.

Globálním cílem tohoto operačního programu je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU.

Tento cíl zajišťuje realizaci těchto strategických cílů Národního strategického referenčního rámce na období 2007 – 2013:

„Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

„Konkurenceschopná česká ekonomika“

Specifickými cíli operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost jsou:

- zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů
- zlepšení přístupu k zaměstnání a prevence nezaměstnanosti
- posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených
- posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb
- zintenzivnění mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti

Rozpočet OP LZZ představuje včetně národního financování 2,1 mld. EUR. Prostředky z tohoto programu bude možné čerpat do konce roku 2015.

Na základě výše uvedených specifických cílů bylo stanoveno těchto 5 prioritních os:

Adaptabilita

Aktivní politiky trhu práce
Sociální integrace a rovné příležitosti
Veřejná správa a veřejné služby
Mezinárodní spolupráce
Technická pomoc

S ohledem na obsah a zaměření projektu „Od základů“, by bylo možné v rámci tohoto operačního programu předložit žádost o podporu v rámci specifického cíle 3 Posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených a prioritní osy 3 Sociální integrace a rovné příležitosti.

V rámci této prioritní osy by přicházely v úvahu tyto oblasti podpory:

- 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb
- 3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce

Prioritní osa 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb je zaměřena především na poskytování sociálních služeb a sociálně preventivních programů pro cílové skupiny osob, podporu zvyšování odborné a profesní kvalifikace v sociální oblasti a na podporu procesů řízení a managementu organizací a subjektů poskytujících služby především při vstupu do podnikatelského prostředí s cílem posílit možnosti integrace cílových skupin.

S ohledem na cíle a zaměření projektu by bylo možné kombinovat tyto podporované aktivity:

- podpora vzdělávání zadavatelů, poskytovatelů uživatelů a dalších subjektů v oblasti sociálního začleňování (zejm. vzdělávání v oblasti zavádění a

kontroly standardů kvality sociálních služeb, vzdělávání v oblasti managementu a řízení, profesní vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb)

- podpora sociálních služeb a dalších nástrojů ve prospěch sociálních začleňování cílových skupin (podpora poskytování sociálních služeb pro cílové skupiny, podle zákona o sociálních službách, se zaměřením na návrat těchto osob zpět do společnosti, podpora inovativních nástrojů pro začlenění cílových skupin na trh práce – podpora v oblasti sociální ekonomiky)

- podpora procesů poskytování sociálních služeb, včetně podpory partnerství na místní a regionální úrovni (podpora zavádění procesů plánování dostupnosti sociálních služeb, podpora zavádění dalších forem partnerství subjektů, které se podílejí na procesu sociální integrace specifických cílových skupin)

Připravovaný projekt obsahuje všechny uvedené činnosti podporované v rámci této prioritní osy.

Podpora v rámci prioritní osy 3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce je zaměřena na posílení pracovní integrace osob ohrožených sociálním vyloučením, odstraňování bariér znesnadňujících jejich rovnocenný vstup na trh práce.

Popis činností v rámci této podpory vztahující se k projektu:

- podpora nástrojů a činností vedoucích k motivaci a aktivizaci cílové skupiny k zaměstnávání a jeho udržení a k dalšímu profesnímu vzdělávání

- podpora tvorby a realizace komplexních programů zaměstnanosti za spolupráce místních iniciativ, sociálních partnerů a dalších spolupracujících organizací

- tvorba pracovních míst pro příslušníky cílových skupiny, včetně pracovních míst na zkoušku, pro získání pracovních zkušeností (zejm. pracovních dovedností a návyků)

Harmonogram dotačního řízení na rok 2008 zaměřený na podporu poskytovatelů sociálních služeb není pevně stanoven.

První kolo, respektive výzva č. 1 k překládání žádostí o poskytnutí finanční podpory v rámci Programu Královéhradeckého kraje „Posilování sociálních, vzdělávacích a zdravotnických služeb v Královéhradeckém kraji“ byla vyhlášena v červenci 2007 (stav k lednu 2008).

8. Závěr

Cílem předkládané práce bylo zmapovat situaci v mikroregionu Opočenska a následně se rozhodnout, zda rozšířit působnost organizace Dílny tvořivosti do tohoto regionu.

Ačkoliv stávající nabídka sociálních služeb, dle mého názoru, nepokrývá všechny potřeby cílové skupiny lidí se zdravotním postižením, město Opočno ani Dobruška neposkytuje vhodné podmínky pro rozvoj poskytovaných služeb.

Jelikož se tato města aktivně nezapojila do procesu tvorby komunitního plánu ani dalších strategických dokumentů, není patrné, zda mají zájem o rozvoj těchto služeb a zda by vytvořily pro jejich poskytovatele stabilní podmínky. Pro vytvoření podmínek k založení a fungování organizace typu Dílny tvořivosti bude nutné změnit politiku města vzhledem k celému sektoru neziskových organizací poskytující sociální služby.

Z tohoto důvodu vnímám tuto oblast pro založení nové pobočky a realizaci projektu zaměřeného na integraci lidí se zdravotním postižením zejména pracovního uplatnění jako velmi riskantní a tedy nevhodnou.

Naopak jako velmi příznivé se ukázaly podmínky, které nabízí Nové Město nad Metují a které poskytuje podporu neziskovým organizacím v různé podobě. Do sociální oblasti stabilně investuje, s ohledem na celkový rozpočet města, nemalé finanční prostředky. Z posledního setkání, které proběhlo 21. 4. 2008 na tamním městském úřadě s místostarostou města a vedoucí odboru sociálních věcí vyplynulo, že by spolupráci s Dílnami tvořivosti velmi uvítali a jsou připraveni působení organizace v Novém Městě podpořit. Již v přípravné fázi nabízí podporu ve formě konzultací nad konkrétní podobou dílčích aktivit projektu, při vyhledávání a zajišťování zázemí organizace, při navazování bližší spolupráce s dalšími subjekty působícími v regionu a při

komunikaci s širokou i zainteresovanou veřejností prostřednictvím komunikačních kanálů Městského úřadu.

V návaznosti na specifika cílové skupiny osob se zdravotním postižením (které jsou stabilně ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností z důvodu nízké kvalifikace, nedostatečnými sociálními i pracovními návyky, nedostatečnými komunikačními dovednostmi....) a poptávku zprostředkovanou tamními poskytovateli sociálních i vzdělávacích služeb by bylo vhodné navázat na dosavadní zkušenosti organizace. A to nejen v oblasti poskytovaných služeb se zaměřením na podporu zaměstnanosti lidí se zdravotním postižením (zejména pracovního poradenství), ale také v oblasti realizace integračních aktivit, práce se zainteresovanou i odbornou veřejností. Neboť právě pozitivní naladění veřejnosti hraje významnou roli při akceptaci jak nového poskytovatele sociálních služeb v regionu, tak především při snahách lidí se zdravotním postižením aktivně se zapojit do života místní komunity.

Na základě všech uskutečněných analýz jsem dospěla k závěru, že je účelné a možné rozšířit aktivity občanského sdružení Dílny tvořivosti do mikroregionu Novoměstska a o finanční podporu navrhovaného projektu se ucházet v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v rámci prioritní osy 3 Sociální integrace a rovné příležitosti. K informovanému a konečnému rozhodnutí, zda využít oblasti podpory 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb či 3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce, lze dospět až po vyhlášení výzev k těmto oblastem, zveřejnění bližších informací a na základě konzultací se zástupci Královéhradeckého kraje.

To, zda se projekt skutečně zrealizuje závisí v neposlední řadě také na tom, zda Královéhradecký kraj podpoří aktivity, které přímo vychází ze závěrů strategického plánování kraje, v podobě přiznání finanční dotace.

Seznam literatury

- Informační materiály o.s. Dílny tvořivosti, 2007
- Hrnčířová, Jitka: Analýza sociálních služeb v Opočně, Bakalářská práce, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2007
- Komunitní plán sociálních služeb, Nové Město nad Metují, 2004
- Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji pro období 2007 – 2009, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, 2007
- Průzkum sociálních potřeb obyvatelstva v Královéhradeckém kraji a úroveň znalostí obyvatel o sociálních službách, Občanské poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové, 2006
- Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2006-2015, leden 2007
- Vodítka pro komunitní plánování sociálních služeb, Občanské poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové, 2007
- Výroční zpráva 2007 o.s. Dílny tvořivosti
- Výstupní materiály z pracovního setkání poskytovatelů sociálních služeb, zástupců speciálních škol a úřadů práce na téma „Aktuální potřeby mladých lidí se zdravotním postižením a současná podoba služeb zaměřených na podporu jejich zaměstnanosti“, Dílny tvořivosti, 2007
- Zákon o sociálních službách č. 108/2006

Internetové zdroje:

- <http://www.mpsv.cz/cs/9>, 5. 1. 2008
- http://www.kpss.cz/index.php?art=publish&art_id=54, 5. 3. 2008
- <http://www.vlastnicesta.cz/akademie/marketing/marketing-metody/swot-analyza>, 26. 5. 2008
- <http://www.mpsv.cz/cs/858>, 5. 3. 2008
- www.kr-kralovehradecky.cz/file/rozvoj/mikroregion, 12. 3. 2008

http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/Kralovehradecky_PlanSocialnichSluzeb2007-09_Aktual-1.pdf, 9. 3. 2008

<http://www.mestodobruska.cz>, 9. 3. 2008

<http://www.mestsky-urad.novemestonm.cz>, 9. 3. 2008

<http://www.novemestonm.cz/dokumenty-mesta/strategicky-plan-mesta/strategicky-plan-mesta-nove-mesto-nad-metuji-do-roku-2020.html>, 30. 4. 2008

http://www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/nezam_vpm, 20. 3. 2008

http://www.domov-dedina.cz/soubory/verejny_zavazek_domova_dedina_-_zkracena_verze.doc, 9. 3. 2008

http://www.nonanmm.com/stacionar/Vyrocnizprava_2006.doc, 20. 11. 2007

http://www.stredniskola-novemesto.cz/o_skole.html, 20. 11. 2008

<http://www.ops.cz/index.php?akce=kompla&kod=6&ids=15&table=kompla>, 30. 4. 2008

<http://www.mestodobruska.cz/urad.php?odbor=6&typ=6>, 30. 4. 2008

http://www.opocno.cz/index.php?_idmenu=184, 6. 5. 2008

<http://www.cep-rra.cz/strategie>, 9. 5. 2008

<http://www.mestodobruska.cz/formulare.php?gr=25>, 9. 5. 2008

<http://www.mestodobruska.cz/vyveska.php?gr=16>, 9. 5. 2008

<http://mestsky-urad.novemestonm.cz/prispevky-a-granty-mesta/schvalenapraavidla-pro-poskytovani-grantu.html>, 9. 5. 2008

http://www.novemestonm.cz/modules/dokumenty/soubory/vyznamne_dokumenty/rozpocety/pdf/277.pdf, 9. 5. 2008

Přílohy

1. Vývoj nezaměstnanosti v letech 2006 – 2007 a složení uchazečů o zaměstnání
2. Zařazení účastníků dotazníkového šetření v rámci projektu „Standardizace procesu komunitního plánování na území Královéhradeckého kraje“ do jednotlivých statusů
3. Adresář poskytovatelů sociálních služeb v mikroregionu Opočenska dle typu poskytované služby
4. Přehled sociálních služeb na Dobrušsku a Novoměstsku (vč. jejich informací o poskytovatelích a kapacitě služeb)
5. Přepis elektronické komunikace s ředitelkou o. s. Nona
6. Přepis elektronické komunikace s ředitelkou Střední školy, Nové Město nad Metují
7. Dotazník pro zmapování vědomostí o sociálních službách a potřeb na území Opočenska

Příloha č. 1

Vývoj nezaměstnanosti v letech 2006 – 2007 a složení uchazečů o zaměstnání

Tabulka 1: Uchazeči o zaměstnání

ČR, kraje	Uchazeči o zaměstnání neumístění celkem			z toho dosažitelní			Uchazeči s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		
	k 30.6. 2006	k 30.6. 2007	index 2007/2006	k 30.6. 2006	k 30.6. 2007	index 2007/2006	k 30.6. 2006	k 30.6. 2007	index 2007/2006
Česká republika	451 106	370 791	82,2	422 925	346 835	82,0	123 243	106 525	86,4
v tom kraje:									
HL. m. Praha	21 988	18 747	85,3	20 111	17 219	85,6	9 024	7 708	85,4
Středočeský	35 696	29 923	83,8	33 606	28 144	83,7	12 041	11 067	91,9
Jihočeský	19 822	15 875	80,1	18 128	14 510	80,0	7 029	5 937	84,5
Plzeňský	17 751	15 047	84,8	16 662	14 134	84,8	6 068	5 240	86,4
Karlovarský	16 021	13 418	83,8	15 286	12 775	83,6	3 878	3 264	84,2
Ústecký	65 215	54 598	83,7	61 724	51 776	83,9	13 143	11 169	85,0
Liberecký	17 190	15 400	89,6	15 997	14 042	87,8	5 457	5 260	96,4
Královéhradecký	19 092	14 699	77,0	17 977	13 805	76,8	6 769	5 481	81,0
Pardubický	18 669	14 842	79,5	17 618	13 842	78,6	5 975	5 007	83,8
Vysočina	19 027	16 034	84,3	17 826	15 051	84,4	5 764	5 311	92,1
Jihomoravský	54 941	45 192	82,3	51 481	42 383	82,3	14 376	12 819	89,2
Olomoucký	31 116	24 104	77,5	29 136	22 483	77,2	8 352	6 820	81,7
Zlínský	25 841	20 547	79,5	23 655	18 722	79,1	7 580	6 122	80,8
Moravskoslezský	88 737	72 365	81,5	83 718	67 949	81,2	17 787	15 320	86,1

(zdroj informací: www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/nezam_vpm)

Příloha č. 1

Vývoj nezaměstnanosti v letech 2006 – 2007 a složení uchazečů o zaměstnání

Tabulka 2: Uchazeči o zaměstnání (ženy, osoby se ZP a absolventi)

ČR, kraje	z celkového počtu uchazečů o zaměstnání									
	ženy			osoby se zdravotním postižením			absolventi škol			index 2007/2006
	k 30.6. 2006	k 30.6. 2007	index 2007/2006	k 30.6. 2006	k 30.6. 2007	index 2007/2006	k 30.6. 2006	k 30.6. 2007	index 2007/2006	
Česká republika	243668	205481	84,3	72852	67701	92,9	19142	12677	66,2	
v tom kraje:										
Hl. m. Praha	11675	10058	86,1	2561	2242	87,5	776	612	78,9	
Středočeský	20089	17310	86,2	5830	5215	89,5	1391	1041	74,8	
Jihočeský	11403	9359	82,1	3374	3189	94,5	957	619	64,7	
Píseňský	9941	8598	86,5	3079	2947	95,7	682	504	73,9	
Karlovarský	7876	6681	84,8	1992	1827	91,7	542	337	62,2	
Ústecký	34002	29474	86,7	8916	8374	93,9	2269	1541	67,9	
Liberecký	9336	8532	91,4	2790	2618	93,8	596	514	86,2	
Královéhradecký	10439	8264	79,2	3333	2946	88,4	844	502	59,5	
Pardubický	10456	8366	80,0	3837	3546	92,4	886	583	65,8	
Vysočina	11074	9226	83,3	3493	3361	96,2	1104	730	66,1	
Jihomoravský	29573	25380	85,8	9657	9082	94,0	2676	1801	67,3	
Olomoucký	17137	13614	79,4	5246	4660	88,8	1355	794	58,6	
Zlínský	14378	11817	82,2	5029	4722	93,9	1298	866	66,7	
Moravskoslezský	46289	38802	83,8	13715	12972	94,6	3766	2233	59,3	

Data v tabulkách vychází z údajů úřadů práce, sledovaných Ministerstvem práce a sociálních věcí. Neumístění uchazeči o zaměstnání jsou občané trvale bydlící v příslušné oblasti, kteří nejsou v pracovním nebo obdobném vztahu k zaměstnavateli, nejsou výdělečně činní, a požádali místně příslušný úřad práce o zprostředkování zaměstnání.

(zdroj informací: www.czso.cz/xa/redakce.nsf/i/nezam_vpm)

Příloha č. 2

Zařazení účastníků dotazníkového šetření v rámci projektu „Standardizace procesu komunitního plánování na území Královéhradeckého kraje“ do jednotlivých statusů

Tabulka č. 3 Status účastníků dotazníkového šetření v rámci projektu „Standardizace procesu komunitního plánování na území Královéhradeckého kraje“

	Zaměstnaný	Nezaměstnaný	OSVČ	Starobní důchodce	V domácnosti	Na rodič. dovolené	Student	Invalidní důchodce
Dobruška	1,40%	1,40%		54,10%				43,20%
Kraj celkem	6,70%	3,00%	1,40%	30,20%	1,80%	0,40%	2,20%	54,40%

(zdroj informací: Průzkum sociálních potřeb obyvatelstva v Královéhradeckém kraji a úrovně znalostí obyvatel o sociálních službách, Občanské poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové, 2006)

Příloha č. 3

Tabulky znázorňující souhrnně typ sociální služby, poskytovatele, jeho sídlo a kapacitu služby

(zdroj informací: http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/Kralovehradecky_PlanSocialnichSluzeb2007-09_Aktual-1.pdf, str. 10 a 30, 9. 5. 2008)

Tabulka č. 4 Sociální služby na území Dobruška

Typ služby / poskytovatel	Kapacita
<i>osobní asistence</i> o. s. Orion, Rychnov nad Kněžnou	3 uživatelé
<i>pečovatelská služba</i> město Dobruška, Opočno, Zuzana Luňáková - Agentura domácí péče, České Meziříčí	327 uživatelů
<i>denní stacionáře</i> Domov Dědina, Opočno	4 uživatelky
<i>domovy pro osoby se zdravotním postižením</i> Domov Dědina, Opočno	102 lůžek
<i>domovy pro seniory</i> město Opočno	35 lůžek
<i>terénní programy</i> o.s. Laxus, Hradec Králové (služba s krajskou působností)	170 uživatelů (údaj souhrnný za Královéhradecko)
<i>sociální služby ve zdrav. zařízení</i> Léčebna dlouhodobě nemocných Opočno	

Navazující a doplňkové služby:

Byty s pečovatelskou službou, Přepychy. Dům s pečovatelskou službou, Deštné v Orlických horách.

Půjčovna kompenzačních pomůcek a rehabilitační pobyty, sdružení zdravotně postižených v Dobrušce a v Opočně.

Příloha č. 3

Tabulka č. 5 Sociální služby na území Novoměstska:

Typ služby / poskytovatel	Kapacita
<i>osobní asistence</i> Společné cesty, o. s. Náchod	23 uživatelů
<i>pečovatelská služba</i> Městské středisko sociálních služeb Oáza, Nové Město nad Metují	170 uživatelů
<i>odlehčovací služby</i> Městské středisko sociálních služeb Oáza, Nové Město nad Metují	4 lůžka
<i>centra denních služeb</i> Městské středisko sociálních služeb Oáza, Nové Město nad Metují	12 uživatelů
<i>denní stacionáře</i> Nona, o. s., Nové Město nad Metují	21 uživatelů
<i>domovy pro seniory</i> Městské středisko sociálních služeb Oáza, Nové Město nad Metují	23 lůžek
<i>nízkoprahová zařízení pro děti a mládež</i> Nové Město nad Metují - Klub Mandl	60 uživatelů
<i>terénní programy</i> o. s. Laxus, Hradec Králové (služba s krajskou působností)	170 uživatelů (údaj souhrnný za Královéhradecko)

Příloha č. 4

Adresář poskytovatelů sociálních služeb v mikroregionu Opočenska dle typu poskytované služby

Služby sociálního poradenství

Sdružení zdravotně postižených Dobruška, Novoměstská 187, Dobruška

Kontaktní osoba: Zdena Novotná, tel. 494 622 936

Svaz tělesně postižených v ČR, místní organizace Opočno, Palackého 566,
Opočno

Kontaktní osoba: Jana Flechtnerová, tel. 494 667 470

Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR - KLUB VÁNEK,
Na Kopci 407, Nové Město nad Metují

Kontaktní osoba: Mgr. Stanislava Bílková, tel. 491 474 750

e-mail: vanek@seznam.cz, www.vanek.zde.cz

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba Dobruška, Na Příčnici 1011, Dobruška

Kontaktní osoba: Iva Hagarová, tel. 494 623 596

Pec.sluzba@cbox.cz

Pečovatelská služba Opočno, Tyršova 673, Opočno

Kontaktní osoba: Alena Králíčková, tel. 494 668 180

Kralickova.alena@tiscali.cz, www.opocno.cz

Agentura domácí péče České Meziříčí, Záhumenská 475, České Meziříčí
Kontaktní osoba: Mgr. Zuzana Luňáková – vedoucí agentury
tel. 494 661 062, mob. 603 555 813, Lunakova.zuzana@tiscali.cz
www.lunakova.com

Denní a týdenní stacionáře

Denní stacionář NONA o.s., Rašínova 313, Nové Město nad Metují
Kontaktní osoba: Mgr. Jana Potočková – ředitelka, tel. 491 472 694
e-mail: j.potockova@seznam.cz, www.nonanmm.com

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domov Dědina, Nádražní 709, Opocno
Kontaktní osoba: Miloš Čihák – vedoucí úseku sociální péče, tel. 493 814 563
e-mail: opocno@domov-dedina.cz, www.domov-dedina.cz

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR - KLUB VÁNEK,
Na Kopci 407, Nové Město nad Metují
Kontaktní osoba: Mgr. Stanislava Bílková, tel. 491 474 750
e-mail: vanek@seznam.cz, <http://www.vanek.zde.cz/>

Příloha č. 5

Přepis elektronické komunikace s paní Janou Potočkovou, ředitelkou o. s. Nona Nové Město nad Metují dne 26. 11. 2007

1. odkud/ z jakých škol, organizací...k vám obvykle přicházejí a s jakými požadavky /potřebami, co je motivuje k tomu, aby studovali právě vaši školu (příp. jaká jsou očekávání jejich rodičů)?

„Naši uživatelé jsou převážně absolventi zvláštních a pomocných škol v našem regionu, kteří pro svůj další handicap nebyli přijati do odborného učiliště ani do zaměstnání. Naší snahou je připravit uživatele pokud možno na samostatný život s co možná nejmenší asistentskou podporou. Jejich přání jsou součástí individuálního plánu. Jedná se o přání od - chci umět zavázat tkaničku, až po naučit se uvařit oběd včetně moučniku. Ale hlavně chtějí být s kamarády, chtějí se bavit, tvořit, prostě se nenudit a mít se na co těšit.“

2. jaké mají obvykle nejvyšší deficity s ohledem na plánování další budoucnosti, pracovního uplatnění, aktivního zapojení do společnosti?

“Jedná se o klienty s lehčím až středně těžkým mentálním postižením a kombinovanými vadami. Vzhledem k tomu, že nejsou a nikdy nebudou schopni pracovního nasazení 8 hod (i méně) denně, je jejich pracovní uplatnění zatím prakticky nulové. Připadala by v úvahu chráněná dílna (ale ne typu náhodského Amuletu) nebo lépe - podporované zaměstnávání, o kterém se snažím přesvědčit novoměstské podnikatele a představitele města.“

3. kam od vás odcházejí, zda-li se jim daří najít pracovní uplatnění a příp. v jaké oblasti?

“Nenacházejí pracovní uplatnění, jen jednoho uživatele jsme zaměstnali na částečný úvazek jako uklízeče.“

4. jakou podporu by event. ještě potřebovali, aby se jim pracovní uplatnění podařilo najít?

„Agenturu podporovaného zaměstnávání, která by pomohla asistencí a vyhledáváním vhodných pracovních pozic.“

5. kolika klientům poskytnete služby a zda vám vaše kapacita dovolí uspokojit všechny zájemce?

“Stacionář NONA v současné době poskytuje své služby 24 uživatelům. Kapacita zařízení je 25 uživatelů.“

6. spolupracujete se Střední školou, Nové Město nad Metují (příp. dalšími školami či zařízeními) a na jaké úrovni?

“S Praktickou školou spolupracujeme. Ale mohla by být spolupráce mnohem větší. Spolupracujeme s podobnými zařízeními - Daneta Hradec Králové, Cesta Náchod, Stacionář Trutnov, Sv.František Rychnov nad Kněžnou....-společné akce (soutěže,diskotéky,výstavy..), návštěvy, spolupráce.“

Příloha č. 6

Přepis elektronické komunikace s paní Olgou Taláškovou, ředitelkou Střední školy, Nové Město nad Metují dne 26. 11. 2007

1. odkud/ z jakých škol, organizací...k vám obvykle přicházejí a s jakými požadavky /potřebami, co je motivuje k tomu, aby studovali právě vaši školu (příp. jaká jsou očekávání jejich rodičů)

„Zájemci o studium v naší škole jsou v naprosté většině žáci základních škol (dříve škol zvláštních).“

2. jaké mají obvykle nejvyšší deficity s ohledem na plánování další budoucnosti, pracovního uplatnění, aktivního zapojení do společnosti

„Představy o vlastní budoucnosti odpovídají mentálnímu postižení žáků, jejich vyspělosti a schopnostem (např. orientovat se v reálním životě).“

3. kam od vás odcházejí, zda-li se jim daří najít pracovní uplatnění a příp. v jaké oblasti

„Uplatnění našich absolventů je zhruba 30-40%, což považujeme za úspěch, ne všichni zaměstnaní uchazeči pracují v oboru, ve kterém se vyučili.“

4. jakou podporu by event. ještě potřebovali, aby se jim pracovní uplatnění podařilo najít

„Potřebovali bychom pomoc při zajišťování praxe (odborného výcviku) pro žáky 3. ročníku mimo školu.“

5. kolik studentů praktické školy Vaši školu ročně opustí a zda vám vaše kapacita dovolí uspokojit všechny zájemce

„Naši školu opustí ročně asi 5-6 žáků praktické školy, zájemce o studium jsme zatím schopni uspokojit.“

Příloha č. 7

Dotazník mapující vědomosti o sociálních službách a potřeb na území Opočenska

(zdroj informací: http://www.opocno.cz/index.php?_idmenu=184, 1. 3. 2008)

DOTAZNÍK

V souvislosti s novým zákonem o sociálních službách (108/2006 Sb., v platném znění) dostávají příspěvek na péči přímo osoby, které jsou závislé na pomoci jiné osoby nebo zařízení.

Tento dotazník směřuje k tomu, aby byly poskytovány takové služby, které občané s příspěvkem na péči upřednostňují.

1. Jsem příjemcem příspěvku na péči ANO stupeň NE
2. Je o Vás schopen pečovat někdo z rodiny
ANO NE
3. Upřednostňuji využití příspěvku v domácím prostředí nebo v bytě s pečovatelskou službou
ANO NE
4. Upřednostňuji využití příspěvku při umístění v domově důchodců
ANO NE
5. Považuji za vhodné zřídit denní centrum sociálních služeb
ANO NE

6. Cítíte, že potřebujete

- pomoc při každodenních úkonech (osobní hygiena, oblékání apod.)
- drobná zdravotní ošetření v domácnosti (převazy, injekce, měření tlaku)
- vyřizování záležitostí na úřadech
- doprovod k lékaři
- pomoc s úklidem domácnosti
- mít celodenní péči
- setkávat se s dalšími vrstevníky
- věnovat se zálibám
- možnost teplého oběda v jídelně
- dovoz oběda do domácnosti
- zajištění a donáška nákupu
- vyprání a žehlení prádla

7. Jste

- zaměstnanec/zaměstnankyně
 - nezaměstnaný/nezaměstnaná
 - osoba samostatně výdělečně činná
 - starobní důchodce/důchodkyně
 - invalidní důchodce/důchodkyně
 - v domácnosti
 - na rodičovské dovolené
 - v domácnosti
- muž věk žena věk

Obec: